

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Revizijsko poročilo

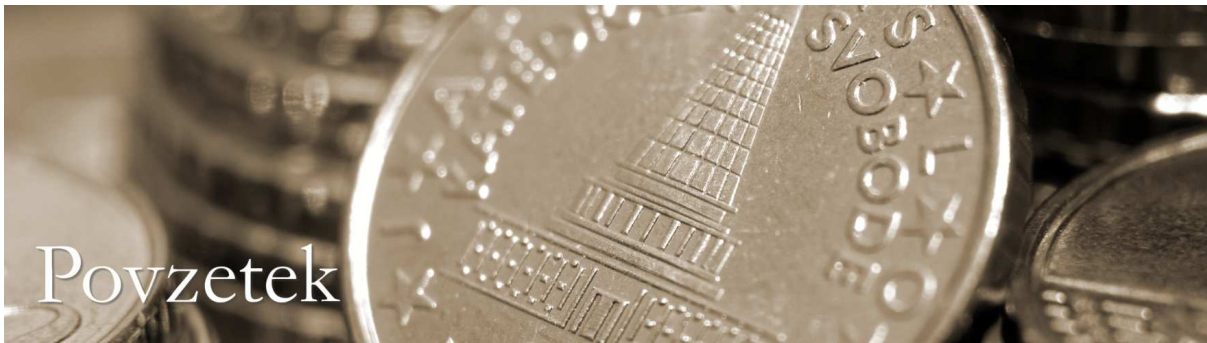
Izvajanje rejniške dejavnosti

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Revizijsko poročilo

Izvajanje rejniške dejavnosti

Računsko sodišče je revidiralo izvajanje nalog rejništva v letih 2009 in 2010 pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve in štirih centrih za socialno delo: Centru za socialno delo Celje, Centru za socialno delo Maribor, Centru za socialno delo Domžale in Centru za socialno delo Lendava.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti in uspešnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pri izvajanju nalog rejništva ter izrek mnenj o pravilnosti izvajanja rejništva izbranih štirih centrov za socialno delo v letih 2009 in 2010.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je v proračunih Republike Slovenije za leti 2009 in 2010 zagotovilo sredstva za rejništvo v znesku 14.959.289 evrov, ki so zadoščala za plačilo oskrbnin in plačilo rejnikom. V letu 2010 je bilo v izvajanje rejniške dejavnosti vključenih povprečno mesečno 1.153 otrok, povprečna mesečna rejnina pa je znašala 506 evrov.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je sicer načrtovalo cilje na področju rejništva, vendar ti niso bili dovolj natančno določeni. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve tudi ni spremljalo vseh kazalcev, ki si jih je določilo za merjenje uspešnosti rejništva, saj ni izdelalo nobenih podrobnih poročil ali analiz, v katerih bi ugotavljajo, kako uspešno je bilo pri izvajanju ciljev rejništva. Temeljna težava je v slabem in pomanjkljivem načrtovanju, zato poročanje ne more biti osredotočeno na dosežke, ni primerljivosti z načrtovanimi aktivnostmi in ne primerjav dosežkov v različnih časovnih obdobjih. Poročanje v obrazložitvah zaključnega računa je preveč osredotočeno na stroškovni vidik, ki ni nepomemben, a ni povezan z nalogami, ki so bile opravljene, zato samo tovrstne informacije za javnost ne morejo biti zadostne.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bi kot predlagatelj predpisov, nosilec politik, pobudnik ter koordinator uvedbe različnih sprememb ter izboljšav skupaj s centri za socialno delo morale spodbujati in koordinirati uvedbo, razvoj ter implementacijo novih politik, programov ter ukrepov na področju rejništva. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v preteklosti ni namenilo dovolj pozornosti poenotenju praks pri izvajanju rejništva in tako ni zagotovilo enake obravnave vsem otrokom v rejništvu in rejnikom. Strokovne smernice na področju rejništva je začelo pripravljati v letu 2011.

Nadzor nad delom centrov za socialno delo izvaja socialna inšpekcija, ki deluje v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo. Socialna inšpekcija nadzoruje primernost uporabljenih metod dela in kakovosti storitev ter drugih nalog, s katerimi se preprečujejo ali odpravljajo socialne stiske in težave upravičencev, preverja izvajanje predpisov ter ugotavlja kakovost izvajanja javnih pooblastil. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ni v zadostni meri zagotavljalo nadzora nad delom socialnih centrov v delu, ki se nanaša na obračun in izplačilo transferov za izvajanje rejništva. Računsko sodišče je na tem

področju ugotovilo predvsem nepravilnosti, ki so posledica neuskklajenih podatkov o prejemkih posameznega upravičenca in vplivajo na porabo proračunskih sredstev za ta namen.

Računsko sodišče je o pravilnosti izvajanja nalog rejništva v letih 2009 in 2010 izreklo *negativno mnenje* Centru za socialno delo Maribor in Centru za socialno delo Domžale.

Center za socialno delo Maribor v več primerih pri določanju rejinin ni upošteval družinske pokojnine in preživitnine otrok ter ni ustrezno znižal oskrbnine; obračunal je rejnino po prenehanju rejniške pogodbe ter v nasprotju z rejniško pogodbo in tako porabil 14.134 evrov preveč proračunskih sredstev.

Center za socialno delo Domžale je v več primerih rejnikom obračunal rejnino po prenehanju rejniške pogodbe; določil je rejnino z zvišano oskrbnino, ni pa izkazal izrednih izdatkov, povezanih z izobraževalnim procesom; pri določanju rejinine ni upošteval preživitnine otroka in ni ustrezno znižal oskrbnine; rejnino je določil z zvišano oskrbnino in zvišanim plačilom dela ter hkrati ob namestitvi otroka v rejniško družino dodelil izredno denarno pomoč, izrednih izdatkov za otroka ob zvišanju oskrbnine pa ni izkazal; rejinine ni obračunal v skladu z rejniško pogodbo in sklenil rejniško pogodbo za otroka kljub temu, da ta ni bil nameščen v rejniško družino. Zaradi navedenih nepravilnosti je skupno porabil 15.460 evrov preveč proračunskih sredstev.

Računsko sodišče je Centru za socialno delo Celje izreklo *mnenje s pridržkom* o pravilnosti izvajanja nalog rejništva v letih 2009 in 2010, ker je ugotovilo, da Center za socialno delo Celje v letih 2009 in 2010 pri določanju rejinine ni upošteval družinske pokojnine oziroma preživitnine otrok in ni znižal oskrbnine; določil je rejnino z zvišano oskrbnino zaradi izrednih izdatkov, povezanih z izobraževalnim procesom, kljub temu da je otrok v rejništvu prejemal štipendijo; rejnino je obračunal po prenehanju rejniške pogodbe in oddal v rejništvo odraslo osebo ter tako porabil 7.229 evrov preveč proračunskih sredstev.

Računsko sodišče je Centru za socialno delo Lendava izreklo *pozitivno mnenje* o pravilnosti izvajanja nalog rejništva v letih 2009 in 2010.

Računsko sodišče je za odpravo ugotovljenih nepravilnosti od Centra za socialno delo Maribor, Centra za socialno delo Domžale in Centra za socialno delo Celje zahtevalo predložitev *odzivnega poročila*.

Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter centrom za socialno delo je podalo več *priporočil* za izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti ministrstva pri izvajanju rejništva ter pri pravilnosti izvajanja nalog rejništva v centrih za socialno delo.

KAZALO

1. UVOD	8
1.1 PREDSTAVITEV PODROČJA REVIZIJE.....	9
1.2 PODATKI O REJNIŠTVU V REPUBLIKI SLOVENIJI	10
1.2.2 Otroci v rejništvu v Republiki Sloveniji	14
1.2.2.2 Razlogi za namestitve v rejništvo	15
1.2.2.3 Število otrok z zvišano oziroma znižano oskrbnino ali zvišanim plačilom dela	16
1.2.2.4 Zdravstveno stanje otrok.....	16
1.2.2.5 Število namestitev v rejništvo in število zaključenih rejništev	17
1.3 REVIDIRANCI	19
1.4 REVIZIJSKI PRISTOP	22
1.5 ODGOVORNE OSEBE.....	23
2. SISTEM REJNIŠTVA	24
2.1 TEMELJNE LISTINE, KI UREJAJO PODROČJE VARSTVA OTROK	24
2.1.15.2 Prenehanje rejništva.....	34
3. UČINKOVITOST IN USPEŠNOST MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE PRI IZVAJANJU REJNIŠTVA	35
3.1 ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV	35
3.2 CILJI NA PODROČJU REJNIŠTVA	37
3.3 PREDPISI, KI UREJAJO PODROČJE REJNIŠTVA	38
3.4 NADZOR MINISTRSTVA	40
4. PRAVILNOST IZVAJANJA NALOG REJNIŠTVA V CENTRIH ZA SOCIALNO DELO	41
4.1 CENTER ZA SOCIALNO DELO CELJE	42
4.2 CENTER ZA SOCIALNO DELO MARIBOR	46
4.3 CENTER ZA SOCIALNO DELO DOMŽALE.....	52
4.4 CENTER ZA SOCIALNO DELO LENDAVA	57

5. MNENJE	61
5.1 MNENJE O UČINKOVITOSTI IN USPEŠNOSTI MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE.....	61
5.2 MNENJE O PRAVILNOSTI IZVAJANJA NALOG REJNIŠTVA V CENTRU ZA SOCIALNO DELO CELJE.....	62
5.3 MNENJE O PRAVILNOSTI IZVAJANJA NALOG REJNIŠTVA V CENTRU ZA SOCIALNO DELO MARIBOR.....	63
5.4 MNENJE O PRAVILNOSTI IZVAJANJA NALOG REJNIŠTVA V CENTRU ZA SOCIALNO DELO DOMŽALE.....	64
5.5 MNENJE O PRAVILNOSTI IZVAJANJA NALOG REJNIŠTVA V CENTRU ZA SOCIALNO DELO LENDAVA.....	64
6. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	65
7. PRIPOROČILA	67

1. UVOD

Revizija pravilnosti in smotrnosti izvajanja nalog rejništva ter doseganju zastavljenih ciljev v letih 2009 in 2010 pri:

- Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, Kotnikova 5, Ljubljana (v nadaljevanju: ministrstvo),
- Centru za socialno delo Celje, Opekarniška 15b, Celje (v nadaljevanju: center Celje),
- Centru za socialno delo Maribor, Zagrebška cesta 72, Maribor (v nadaljevanju: center Maribor)
- Centru za socialno delo Domžale, Ljubljanska 70, Domžale (v nadaljevanju: center Domžale) in
- Centru za socialno delo Lendava, Glavna ulica 73, Lendava (v nadaljevanju: center Lendava)

je bila izvedena na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 22. 2. 2011.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti, uspešnosti in učinkovitosti izvajanja nalog rejništva v letih 2009 in 2010. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti, uspešnosti in učinkovitosti pri izvajanju nalog rejništva glede na predpise in sprejete cilje, programe, ukrepe in financiranje v letih 2009 in 2010 na ministrstvu in centrih za socialno delo. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti, neuspešnosti in neučinkovitosti. Pri ocenjevanju tveganj proučimo notranje kontroliranje, povezano z nameščanjem otrok v rejniško družino, izvajanjem rejniške dejavnosti v skladu z rejniško pogodbo ter določanjem oskrbnine in plačila dela, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o pravilnosti in smotrnosti izvajanja nalog rejništva v letih 2009 in 2010.

Splošni cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti in uspešnosti ministrstva pri izvajanju rejništva ter izrek mnenj o pravilnost izvajanja nalog rejništva izbranih štirih centrov za socialno delo v letih 2009 in 2010.

Da bi lahko izrekli mnenje o uspešnosti in učinkovitosti ministrstva pri izvajanju nalog rejništva v letih 2009 in 2010 smo ocenjevali uspešnost pri uresničevanju ciljev rejništva, zagotavljanje pravnih podlag za izvajanje rejništva in zagotavljanje sredstev. Da bi izrekli mnenje o pravilnosti poslovanja v delu, ki se nanaša na izvajanje nalog rejništva, smo preverjali pravilnost poslovanja izbranih centrov za socialno delo

¹ Uradni list RS, št. 11/01.

² Uradni list RS, št. 41/01.

³ Št. 320-1/2011/5.

⁴ Uradni list RS, št. 41/01.

na področju rejništva, razen v delu, v katerem to poslovanje preverja Socialna inšpekcija Inšpektorata Republike Slovenije za delo (v nadaljevanju: socialna inšpekcija).

1.1 Predstavitev področja revizije

Rejništvo je posebna oblika varstva otrok brez ustrezne družinske oskrbe, ki jim je zato potrebna oskrba in vzgoja pri osebah, ki niso njihovi starši. Ti otroci uživajo posebno varstvo že po Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah⁵ (v nadaljevanju: konvencija o otrokovih pravicah) in po tretjem odstavku 56. člena Ustave Republike Slovenije⁶ (v nadaljevanju: ustava), njihov položaj ureja zakon.

Tudi na področju rejništva je otrokova korist temeljno vodilo za ravnanje staršev, državnih organov in nosilcev javnih pooblastil. Otrokova korist je sicer pravni standard⁷, vendar Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih⁸ (v nadaljevanju: ZZZDR) vseeno navaja oporne točke, kaj vse šteje v otrokovo korist⁹. Po ZZZDR morajo starši, druge osebe, državni organi ter nosilci javnih pooblastil v vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom skrbeti za otrokovo korist. Starši delajo v otrokovo korist, če zadovoljujejo njegove materialne, čustvene in psihosocialne potrebe z ravnanjem, ki ga okolje sprejema in odobrava in ki kaže na njihovo skrb in odgovornost do otroka ob upoštevanju njegove osebnosti in želja (5.a člen ZZZDR).

Rejništvo urejata dva zakona. Splošna ureditev rejništva kot ene od oblik posebnega varstva otrok, ki jim je potrebna oskrba in vzgoja pri osebah, ki niso njihovi starši¹⁰, je določena v ZZZDR. Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti¹¹ (v nadaljevanju: ZIRD) podrobneje ureja pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, postopek pridobitve dovoljenja za izvajanje te dejavnosti (v nadaljevanju: dovoljenje), način izvajanja rejniške dejavnosti in njeno financiranje ter druga vprašanja, povezana z izvajanjem rejniške dejavnosti. Oba zakona opredeljujeta rejništvo kot obliko družinsko pravnega varstva otroka, ki se izvaja z nego, vzgojo in oskrbovanjem v tuji družini, to je pri osebah, ki niso mladoletnikovi starši (oziroma posvojitelji) ali skrbniki. Te osebe pa so lahko tudi otrokovi sorodniki¹².

Po prvem odstavku 2. člena ZIRD je rejništvo začasna oblika posebnega varstva in vzgoje otrok in je namenjena otrokom, ki začasno ne morejo prebivati v biološki družini. ZZZDR v 154. členu določa namen rejništva: da se otrokom pri osebah, ki niso njihovi starši, omogoči zdrava rast, izobraževanje,

⁵ Uradni list SFRJ-MP, št. 15/90, Uradni list RP-MP, št. 9/92.

⁶ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06.

⁷ Pravni standardi so nedoločni pravni pojmi, katerih vsebine ni mogoče opredeliti v predpisu, ampak le v konkretnih življenjskih primerih v skladu z določenimi družbenimi običaji.

⁸ Uradni list RS, št. 69/04-UPB1.

⁹ Uspešen telesni in duševni razvoj otroka, zdrava rast, skladni osebnostni razvoj in usposobitev za samostojno življenje in delo (4. člen ZZZDR).

¹⁰ Drugi dve obliki varstva otrok brez družinske oskrbe sta posvojitev, ki je najbolj podobna starševski skrbi, in skrbništvo, ki obsega celovito varstvo za osebo in za premoženje varovanca. Pri skrbništvu skrbnik ni dolžan imeti varovanca pri sebi.

¹¹ Uradni list RS, št. 110/02.

¹² Prof. dr. Barbara Novak, Predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih s pojasnili, str. 140, Uradni list Republike Slovenije, d. o. o., 2008.

skladen osebnostni razvoj in usposobitev za samostojno življenje ter delo. Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti¹³ (v nadaljevanju: pravilnik) določa kriterije za sestavo komisij, predpisanih z ZIRD, imenovanje članov in način dela komisij, natančnejši postopek pridobitve dovoljenja, pogoje in postopek za znižanje normativa in zvišanje plačila dela, pogoje za zvišanje oskrbnine, delo individualne projektne skupine, vsebino in trajanje usposabljanja, natančnejše pogoje za podelitev priznanj ter predpisuje vsebino obrazcev vlog, ki so sestavni del tega pravilnika.

1.2 Podatki o rejništvu v Republiki Sloveniji

Ministrstvo je leta 2003 vsem centrom za socialno delo zagotovilo računalniško in programsko opremo¹⁴, ki omogoča zbiranje in obdelavo podatkov s področja rejništva. Glavni cilji pri izdelavi "sklopa rejništvo" so bili:

- vzpostavitev enotne informacijske podpore pri odločanju, spremljanju rejništva;
- uvedba enotne baze podatkov in enotnega programa na vseh centrih za socialno delo;
- uvedba enotnih izhodnih dokumentov, centralne baze otrok v rejništvu in rejnikov (rejniških družin);
- uvedba centralnega plačevanja rejnin in plačevanja prispevkov za poklicne rejnike;
- vzpostavitev enotnih šifrantov;
- podpora pri odločanju ministrstva in
- zagotavljanje statističnih podatkov centrom za socialno delo in ministrstvu.

Sistem je izdelan tako, da sta vzpostavljeni dve posebni tabeli, in sicer tabela rejnikov in tabela otrok v rejništvu. Posamezni par rejnik – otrok sta v tabeli povezana v mapo. Sistem podpira tri vstopne točke:

- *Rejnik*. Ministrstvo v sistem vnese podatke o dodelitvi ali odvzemu dovoljenja rejniku in določi center za socialno delo (v nadaljevanju: center), ki je zanj krajevno pristojen. Strokovni delavec centra, ki je krajevno pristojen za rejnika, dopolnjuje podatke o njem. Podatki za vsakega rejnika so zaradi preglednosti razporejeni po zavihkih: *seznam* (pregleden seznam vseh rejnikov), *osebni podatki* (osnovni podatki o rejniku), *dovoljenje* (podatki o dovoljenju rejnika), *izobraževanje* (seznam vseh aktivnosti: izobraževanj, obiskov, skupinskih del), *člani* (pregleden seznam članov družine rejnika), *rejništvo – poklic* (podatki o rejništvu kot poklic) in *plačilo* (seznam vseh izplačil).
- *Otrok v rejništvu*. Podatke o otroku vnaša, dopolnjuje in spreminja strokovni delavec krajevno pristojnega centra.
- *Mapa*. Mapa se oblikuje za vsako novo namestitev otroka pri rejniku. Sistem zagotavlja, da je lahko odprta samo ena aktivna mapa za izbrani par: rejnik – otrok ter datum namestitve. Vedno je mogoče preveriti, katere otroke ima rejnik ter pri katerih rejnikih je bil otrok. Možnost vpogleda v mapo ima strokovni delavec v centru, ki ima pravico za delo v tem sklopu. Podatke lahko spreminjata in dopolnjujeta samo delavca, ki sta krajevno pristojna za rejnika ali otroka. V mapo se vpišejo podatki iz rejniške pogodbe in aneksov h pogodbi. Informacijski sistem samodejno preverja, da je posamezni otrok samo pri enem rejniku in da samo en rejnik prejema zanj rejnino.

¹³ Uradni list RS, št. 54/03, 78/08.

¹⁴ IS-CSD, Sklop RE-REJNIŠTVO, ki deluje v okolju Windows 9x, Windows NT, Windows 2000, Windows XP MS Internet Explorer 4.x ali novejši Acrobat Reader 3.x.

1.2.1 Rejniki v Republiki Sloveniji

V Republiki Sloveniji je imelo decembra 2009 dovoljenje skupaj 815 rejnikov¹⁵, od tega jih je 139 opravljalo rejništvo kot poklic (poklicni rejniki). Pri 694 rejnikih so bili nameščeni otroci, 121 rejnikov pa ni imelo nameščenih otrok. Povprečno je bilo v rejniških družinah 1,7 otroka.

Decembra 2010 je imelo dovoljenje skupaj 807 rejnikov¹⁶, od tega jih je 125 opravljalo rejništvo kot poklic (poklicni rejniki). Pri 674 rejnikih so bili nameščeni otroci, 133 rejnikov pa ni imelo nameščenih otrok. Povprečno je bilo v rejniških družinah 1,7 otroka.

V naslednjih tabelah prikazujemo podatke o izobrazbeni in starostni strukturi rejnikov, podatke o zakonskem stanu rejnikov, ki kaže na obliko rejniške družine in status dovoljenja.

Tabela 1: Število rejnikov po izobrazbeni strukturi

Izobrazba rejnikov	Stanje decembra 2009	Stanje decembra 2010	Indeks 2010/2009
Nedokončana osnovna šola	36	37	104
Končana osnovna šola	252	240	95
Končana poklicna šola (dve- ali triletna)	219	221	101
Končana srednja šola	201	198	99
Končana višja šola	29	26	90
Končana visoka šola, fakulteta ali akademija	58	65	112
Magisterij ali doktorat	6	7	117
Skupaj	801	794	99

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Centri so vnesli v računalniški program IS-CSD podatke o izobrazbi za 98 odstotkov vseh rejnikov (podatek o izobrazbi rejnika ni obvezen). Iz podatkov sicer izhaja, da se izobrazbena struktura rejnikov postopno zvišuje, vendar pa je imelo decembra leta 2010 kar 30,2 odstotka rejnikov dokončano le osnovno šolo, 4,7 odstotka rejnikov pa osnovne šole ni dokončalo.

¹⁵ 725 rejnic in 90 rejnikov.

¹⁶ 722 rejnic in 85 rejnikov.

Tabela 2: Število rejnikov po starostni strukturi

Starost rejnikov	Stanje decembra 2009	Stanje decembra 2010	Indeks 2010/2009
do 30 let	10	9	90
od 30 do 35 let	40	34	85
od 35 do 40 let	66	63	95
od 40 do 45 let	95	93	978
od 45 do 50 let	137	144	105
od 50 do 55 let	146	137	94
od 55 do 60 let	138	138	100
od 60 do 65 let	72	83	115
nad 65 let	111	106	95
Število vseh rejnikov v Republiki Sloveniji	815	807	99
od tega: število rejnikov brez otrok	121	133	110

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

V Republiki Sloveniji je bilo decembra 2010 skupaj 807 rejnikov, od tega pri 133 oziroma 16,5 odstotka rejnikov otroci niso bili nameščeni. Povprečna starost rejnikov je bila 52 let. 63,4 odstotka vseh rejnikov je bilo starih od 40 do 60 let, približno 23,4 odstotka rejnikov je bilo starih nad 60 let. Število rejnikov in starostna struktura rejnikov se v letu 2010 v primerjavi z letom 2009 nista bistveno spremenili. Za skoraj deset odstotkov pa se je povečalo število rejnikov, pri katerih na dan 31. 12. 2010 ni bilo nameščenih otrok.

Tabela 3: Število rejnikov po zakonskem stanu

Zakonski stan rejnikov	Stanje decembra 2009	Stanje decembra 2010	Indeks 2010/2009
Samski/-a	41	40	98
Vdovec/-a	72	66	92
Ločen/-a	38	44	116
Poročen/-a	583	575	99
Zunajzakonska skupnost	40	45	113
Drugo	27	24	89
Skupaj	801	794	99

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Centri so vnesli v računalniški program IS-CSD podatke o zakonskem stanu rejnikov za 98 odstotkov vseh rejnikov (podatek o zakonskem stanu rejnika ni obvezen). Iz podatkov izhaja, da je skoraj 80 odstotkov rejnikov poročenih ali živijo v izvenzakonski skupnosti.

Tabela 4: Število rejnikov glede na status dovoljenja

Status dovoljenja	V letu 2009	V letu 2010	Indeks 2010/2009
Število izdanih dovoljenj	64	55	86
Število izbrisov dovoljenj	81	63	78
Število prijav v poklicno rejništvo	12	5	42
Število izbrisov iz poklicnega rejništva:	7	16	229
• rejenik se je zaposlil	1	1	100
• rejenik ne izpolnjuje normativa	2	7	350
• rejenik se je upokojil	4	7	175
• drugi razlogi za prenehanje rejništva	0	1	-
Število znižanj normativov za opravljanje poklicnega rejništva:	19	15	79
• otrok z motnjami v duševnem razvoju	7	6	86
• otrok s telesno prizadetostjo	3	0	-
• otrok z vedenjskimi in osebnostnimi motnjami	4	2	50
• otrok s čustvenimi motnjami	2	6	300
• otrok s hudimi prilagoditvenimi težavami	1	1	100
• otrok, ki je doživel zlorabo	2	0	-

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

V letu 2010 je bilo izdanih 55 dovoljenj, kar je za 14 odstotkov manj kot v letu 2009. V letu 2010 je bilo 63 izbrisov dovoljenj, kar je prav tako manj kot v letu 2009, ko je bilo kar 81 izbrisov dovoljenj. Prijav v poklicno rejništvo je bilo v letu 2010 le pet, v letu 2009 pa 12. V letu 2010 je bilo iz poklicnega rejništva izbranih 16 rejnikov, od tega jih sedem ni izpolnjevalo normativa, sedem se jih je upokojilo, eden se je zaposlil, enemu pa je poklicno rejništvo prenehalo iz drugega razloga. V letu 2009 je bilo sedem prenehanj poklicnega rejništva, od tega so se štiri upokojili. Komisije za določitev znižanega normativa in zvišanega plačila dela so v letu 2010 znižale normativ za opravljanje poklicnega rejništva v 15 primerih, od tega šestkrat zaradi motenj v duševnem razvoju otroka, šestkrat zaradi čustvenih motenj otroka, dva otroka sta imela vedenjske in osebnostne motnje in eden hude prilagoditvene težave.

1.2.2 Otroci v rejništvu v Republiki Sloveniji

1.2.2.1 Število in struktura otrok

Decembra 2009 je bilo v rejništvu 1.162 otrok, od tega je o oddaji v rejništvo v 1.153 primerih odločal center z odločbo, sedem otrok je bilo nameščenih v rejništvo na podlagi sodbe sodišča in dva na podlagi odločbe drugega organa. Decembra 2010 je bilo v Republiki Sloveniji v rejništvu skupaj 1.137 otrok¹⁷, kar je v primerjavi z letom 2009 za 25 otrok manj. Razmerje med deklicami in dečki je ostalo približno enako (51 odstotkov deklic in 49 odstotkov dečkov), tudi trajanje rejništva je ostalo približno enako, in znaša v povprečju nekaj nad sedem let. Pri sorodnikih je bilo nameščenih 27 odstotkov vseh otrok. Starostna struktura otrok je prikazana v tabeli 5.

Tabela 5: Število otrok v rejništvu po starostni strukturi

Starost otrok v rejništvu	Stanje decembra 2009	Stanje decembra 2010	Indeks 2010/2009
do 1 leta	3	11	367
od 1–2 let	14	4	29
od 2–3 let	17	18	106
od 3–4 let	18	26	144
od 4–5 let	22	21	96
od 5–6 let	30	28	93
od 6–7 let	31	33	107
od 7–8 let	35	34	97
od 8–9 let	55	41	75
od 9–10 let	62	58	94
od 10–11 let	66	65	99
od 11–12 let	61	66	108
od 12–13 let	57	65	114
od 13–14 let	73	60	82
od 14–15 let	72	74	103
od 15–16 let	66	73	111
od 16–17 let	78	67	86
od 17–18 let	77	80	104
več kot 18 let s potrdilom o šolanju	281	270	96
več kot 18 let brez potrdila o šolanju	44	43	98
Število vseh otrok v rejništvu v Republiki Sloveniji	1.162	1.137	98

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

¹⁷ Od tega 1.128 na podlagi odločbe centra, sedem na podlagi sodbe sodišča in dva na podlagi odločbe drugega organa.

Povprečna starost otrok v rejništvu je bila v obeh letih podobna. V letu 2009 je povprečna starost otrok znašala 14,4 leta, v letu 2010 pa 14,3 leta. Decembra 2009 so bili 104 otroci (9 odstotkov vseh otrok v rejništvu) mlajši od šest let, decembra 2010 pa se je njihovo število povečalo na 108 in predstavlja 9,5 odstotka vseh oseb v rejništvu. V obeh letih je bilo v rejništvu okoli 24 odstotkov polnoletnih oseb, ki so imele potrjeno o šolanju, nekaj manj kot 4 odstotke pa je bilo polnoletnih oseb, ki niso nadaljevali šolanja. V to skupino sodijo osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, za katere je treba določiti drugo obliko varstva, saj je rejništvo namenjeno predvsem otrokom.

1.2.2.2 Razlogi za namestitve v rejništvo

Tabela 6: Razlogi, zaradi katerih so bili otroci nameščeni v rejništvo

Razlogi za rejništvo	Leto 2009	Leto 2010	Indeks 2010/2009
Neustrezne socialne zadeve	139	124	89
Neustrezne družinske razmere	268	272	102
Zdravstvene težave enega oziroma obeh staršev	69	65	94
Prestajanje zaporne kazni enega oziroma obeh staršev	17	15	88
Zapustitev otroka – otroka je zapustil eden od staršev ali oba starša	82	79	96
Smrt enega oziroma obeh staršev	117	114	97
Mladoletnost matere	1	1	100
Zloraba, ki so jo zakrivali starši	23	22	96
Nesposobnost enega oziroma obeh staršev skrbeti za otroka	293	289	99
Vedenjske težave otroka	5	7	140
Čezmerno uživanje alkohola enega ali obeh staršev	85	79	93
Uživanje nedovoljenih drog enega oziroma obeh staršev	24	25	104
Otrok se je sam odločil za odhod iz matične družine	7	13	186
Drugo	32	32	100
Skupaj	1.162	1.137	98

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Razlogi, zaradi katerih so otroci nameščeni v rejniške družine, se v primerjanem obdobju niso spremenili. Neustrezne socialne in družinske razmere ter nesposobnost enega ali obeh staršev skrbeti za otroka so bili

v 60 odstotkih vseh namestitev razlog za namestitev v rejniško družino. Deset odstotkov otrok je bilo nameščenih v rejništvo zaradi smrti enega oziroma obeh staršev. Zaradi čezmernega uživanja alkohola, nedovoljenih drog ali zlorabe, ki so jo zakrivali starši, je bilo v rejništvo nameščenih 11 odstotkov otrok.

1.2.2.3 Število otrok z zvišano oziroma znižano oskrbnino ali zvišanim plačilom dela

Tabela 7: Število otrok, za katere so rejniki prejeli zvišano oziroma znižano oskrbnino ali zvišano plačilo dela

Vrsta oskrbnine oziroma zvišano plačilo dela	Leto 2009	Leto 2010	Indeks 2010/2009
• zvišana oskrbnina	459	433	94
• znižana oskrbnina	238	239	100
• zvišano plačilo dela	253	251	99

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Rejniki so v letu 2009 za 459 otrok ali za 40 odstotkov vseh otrok v rejništvu v Republiki Sloveniji prejeli za 25 odstotkov zvišano oskrbnino, ker so centri ocenili, da je to potrebno zaradi izrednih izdatkov za otroka. Podobno razmerje med otroki, za katere so rejniki prejeli zvišano oskrbnino in običajno oskrbnino, je bilo tudi v letu 2010, saj so rejniki prejeli zvišano oskrbnino za 38 odstotkov vseh otrok v rejništvu.

V letih 2009 in 2010 so rejniki za 21 odstotkov vseh otrok v rejništvu prejeli za 25 odstotkov znižano oskrbnino, ker jim ni bilo treba kriti stroškov za obleko in obutev otroka. Zvišano plačilo dela so rejniki prejeli za 22 odstotkov vseh otrok v rejništvu. O zvišanju plačila dela so odločale komisije za določitev znižanega normativa in zvišanja plačila dela. Plačilo dela rejniku se lahko zviša, kadar gre za hudo bolnega otroka, otroka z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju, zlorabljenega, trpinčenega, vedenjsko ali osebno motenega otroka.

V letih 2009 in 2010 so rejniki za 48 otrok prejeli dodatek za nego otroka po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih¹⁸ (v nadaljevanju: ZSDP), od tega pa so hkrati za 25 otrok prejeli tudi povečane materialne stroške. Razlogi za povečanje materialnih stroškov so bili v desetih primerih povezani z zdravjem, v desetih primerih s posebnimi obravnavami otrok (pedopsihološke obravnave in svetovalni razgovori), v treh primerih z namestitvijo in v enem primeru s stroški interesnih dejavnosti in z obiski matične družine. V tistih primerih, ko so materialni stroški povečani zaradi enakega razloga kot dodeljeni dodatek za nego, je vprašljiva združljivost obeh dodatkov.

1.2.2.4 Zdravstveno stanje otrok

Podatke o zvišani oskrbnini in zvišanem plačilu dela smo primerjali s podatki o zdravstvenem stanju otrok, ki je eden od pomembnih razlogov za zvišano plačilo dela.

¹⁸ Uradni list RS, št. 110/06-UPB2, 10/08.

Tabela 8: Zdravstveno stanje otrok v rejništvu

Zdravstveno stanje otrok v rejništvu	Leto 2009	Leto 2010	Indeks 2010/2009
• otrok nima posebnih zdravstvenih težav	763	749	98
• otrok s hudimi prilagoditvenimi težavami	9	12	133
• otrok s čustvenimi motnjami	137	139	101
• vedenjsko in osebnostno moten otrok	39	30	77
• zlorabljen otrok	29	27	93
• hudo bolan otrok	13	11	85
• lažje duševno prizadet otrok	41	37	90
• zmerno duševno prizadet otrok	45	44	98
• težje duševno prizadet otrok	11	9	82
• težko duševno prizadet otrok	1	1	100
• gibalno oviran otrok	17	15	88
• slep ali slaboviden otrok	1	2	200
• gluhi ali naglušni otrok	15	14	93
• drugo	41	47	115
Skupaj	1.162	1.137	98

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Podatki o zdravstvenem stanju otrok v rejništvu kažejo, da 66 odstotkov otrok nima posebnih zdravstvenih težav, 12 odstotkov otrok ima čustvene motnje, duševno prizadetih otrok pa je osem odstotkov.

1.2.2.5 Število namestitev v rejništvo in število zaključenih rejništev

V tabeli 9 so prikazani razlogi za namestitev in zaključitev rejništev v letih 2009 in 2010. Največ novih namestitev je bilo v letu 2010 zaradi neustreznih družinskih razmer (31,4 odstotka) in zaradi nesposobnosti enega ali obeh staršev skrbeti za otroka (29,9 odstotka). Delež zaključenih rejništev zaradi vrnitve v matično družino se je v letu 2010 zmanjšal na 25 odstotkov, zmanjšal se je tudi delež zaključenih rejništev zaradi posvojitve. Povečal pa se je delež zaključenih rejništev zaradi polnoletnosti in prenehanja študija.

Tabela 9: Število namestitev v rejništvo in število zaključenih rejništev

	Leto 2009	Leto 2010	Indeks 2010/2009
Razlogi za namestitev v rejništvo:			
• neustrezne socialne razmere	12	6	50
• neustrezne družinske razmere	39	43	110
• zdravstvene težave enega ali obeh staršev	7	2	29
• prestajanje zaporne kazni enega ali obeh staršev	0	4	-
• zapustitev otroka – otroka je zapustil eden od staršev ali oba starša	5	3	60
• smrt enega ali obeh staršev	16	16	100
• mladoletne matere	0	0	-
• zloraba, ki so jo zakrivali starši	4	2	50
• nesposobnost enega ali obeh staršev skrbeti za otroka	39	41	105
• vedenjske težave otroka	1	2	200
• čezmerno uživanje alkohola enega ali obeh staršev	11	5	45
• uživanje nedovoljenih drog enega ali obeh staršev	4	6	150
• otrok se je sam odločil oditi iz matične družine	4	4	100
• težave v odraščanju	0	0	-
• drugo	3	3	100
Število namestitev v rejništvo:	145	137	95
Razlogi za zaključitev rejništev			
• vrnitev v matično družino	43	33	77
• posvojitev	11	7	64
• namestitev v vzgojni zavod	5	6	120
• namestitev v zavod za usposabljanje	1	1	100
• polnoletnost	15	21	140
• zaposlitev	12	10	83
• otrok umre	0	1	-
• drugo	45	53	118
Število zaključenih rejništev	132	132	100

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

V letu 2009 je bilo v rejništvo nameščenih 145 otrok, 132 rejništev pa je bilo zaključenih. V letu 2010 je bilo 137 namestitev, zaključenih pa 132 rejništev.

Podatki o novih namestitvah in zaključenih rejništvih v letih 2009 in 2010 niso enaki podatkom o številu otrok v rejništvu decembra 2009 in 2010, oziroma da podatki o številu otrok v rejništvu decembra 2009 in 2010 ne potrjujejo podatkov o številu zaključenih rejništev in novih namestitev v rejništvo. Razlike so zaradi različnega zajemanja podatkov. Podatki o novih namestitvah v rejništvo in ukinitvah rejništva zajemajo celoletno statistiko (obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2009 in od 1. 1. do 31. 12. 2010), podatki o številu otrok pa dnevni presek stanja v rejništvu konec januarja, ko se izvaja obdelava statistik, ki pa že vključuje tudi podatke o novih namestitvah in ukinitvah od 1. 1. 2009 oziroma 1. 1. 2010 do datuma obdelave.

1.3 Revidiranci

Kot revidirance smo določili ministrstvo glede na njegovo vlogo, pristojnosti in odgovornosti pri izvajanju rejništva in doseganju zastavljenih ciljev, centre pa z izborom, narejenim na podlagi preliminarnih podatkov¹⁹, ki smo jih prejeli od ministrstva. Revidiranci so:

- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve;
- Center za socialno delo Celje,
- Center za socialno delo Maribor,
- Center za socialno delo Domžale in
- Center za socialno delo Lendava.

1.3.1 Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

V skladu z Zakonom o državni upravi²⁰ ministrstvo opravlja naloge, ki se nanašajo na področja delovnih razmerij in pravic iz dela, zaposlovanja in poklicnega usposabljanja, družine, socialnih zadev, invalidskega varstva, vojnih invalidov, vojnih veteranov in žrtev vojnega nasilja ter vojnih grobišč.

Ministrstvo je pristojno za naloge, ki se nanašajo na:

- položaj, pravice in obveznosti delavcev pri delu in iz dela, dohodkovno politiko in urejanje sistema plač, sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kolektivne pogodbe in urejanje odnosov s socialnimi partnerji in varstvo pri delu;
- politiko zaposlovanja doma in v tujini, zavarovanje za čas brezposelnosti, štipendiranje in poklicno izobraževanje, prost pretok delavcev znotraj Evropske unije, črpanje sredstev evropskih kohezijskih skladov, odkrivanje ter preprečevanje dela in zaposlovanja na črno;
- družinsko in demografsko politiko;
- socialno varstvo in socialno skrbstvo, družbeno pomoč ogroženim posameznikom, družinam in skupinam prebivalstva, usposabljanje otrok z motnjami v razvoju in varstvo oseb, ki ne morejo skrbeti zase;
- položaj in celovito družbeno varstvo invalidov;

¹⁹ Število rejnikov, otrok v rejništvu, povprečna rejnina, starost rejnikov in otrok.

²⁰ Uradni list RS, št. 113/05-UPB4, 48/09.

- varstvo in pravice vojnih veteranov, vojnih invalidov in žrtev vojn ter obnovo in vzdrževanje grobov in grobišč vojnih veteranov in žrtev vojn.

1.3.2 Center za socialno delo Celje

Center Celje je ustanovila Republika Slovenija z Odlokom o preoblikovanju Centra za socialno delo Celje v javni socialno-varstveni zavod²¹. V sodni register je center Celje vpisan²² pri Okrožnem sodišču v Celju.

Center Celje opravlja socialno-varstveno dejavnost na območju Upravne enote Celje, ki ima 63.659 prebivalcev²³ in obsega 230 kvadratnih kilometrov. Obsega štiri občine: Celje, Štore, Vojnik in Dobrna. Dejavnost centra Celje je izvrševanje javnih pooblastil in nalog po drugih predpisih, storitve socialne preventive, storitve prve socialne pomoči, storitve pomoči družini za dom ter na domu, storitve osebne pomoči in organiziranje skupnostnih akcij za socialno ogrožene skupine prebivalstva. Dejavnosti se financirajo iz državnega in občinskega proračuna, s plačilom storitev, iz prispevkov organizacij, donatorjev in iz drugih virov.

Na dan 31. 12. 2010 je bilo v centru Celje zaposlenih 41 javnih uslužbencev, na dan 31. 12. 2009 je bilo zaposlenih 40 javnih uslužbencev, na dan 31. 12. 2008 pa 39. V letu 2009 se je na novo zaposlila javna uslužbenka. V letu 2010 sta se na novo zaposlila dva javna uslužbenca, enemu pa je prenehalo delovno razmerje. Skupaj se je število zaposlenih v dveh letih povečalo za dva javna uslužbenca oziroma za 5,1 odstotka.

Poleg tega sta bila v centru Celje na dan 31. 12. 2010, 31. 12. 2009 in 31. 12. 2008 dva javna delavca, ki sta delovala v okviru programa javnih del Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin.

1.3.3 Center za socialno delo Maribor

Center Maribor je ustanovila Republika Slovenija z Odlokom o preoblikovanju Centra za socialno delo Maribor v javni socialno-varstveni zavod²⁴. V sodni register je center Maribor vpisan²⁵ pri Okrožnem sodišču v Mariboru.

Center Maribor opravlja socialno-varstveno dejavnost na območju Upravne enote Maribor, ki ima 146.218 prebivalcev²⁶ in obsega 356 kvadratnih kilometrov. Obsega naslednje občine: Mestno občino Maribor in občine Rače-Fram, Hoče Slivnica, Starše, Miklavž na Dravskem polju in Duplek ter del občine Pesnica²⁷. Dejavnost centra Maribor je izvrševanje javnih pooblastil in nalog po drugih predpisih, storitve socialne preventive, storitve prve socialne pomoči, storitve pomoči družini za dom ter na domu, storitve osebne pomoči in organiziranje skupnostnih akcij za socialno ogrožene skupine prebivalstva. Dejavnosti

²¹ Št. 551-01/92-3 z dne 17. 12. 1992, št. 552-01/98-1 (0) z dne 1. 10. 1998, št. 01403-111/2006/4 z dne 6. 6. 2006.

²² Sklep sodišča z dne 30. 9. 1976.

²³ http://www.upravneenote.gov.si/celje/o_upravni_enoti/ na dan 4. 7. 2011.

²⁴ Št. 551-01/92-3 z dne 17. 12. 1992, št. 01403-117/2006/4 z dne 6. 6. 2006.

²⁵ Sklep sodišča srg št. 840/93 z dne 28. 6. 1993.

²⁶ http://www.upravneenote.gov.si/maribor/o_upravni_enoti/ na dan 4. 7. 2011.

²⁷ Naselja Dragučova, Pernica, Ložane, Vosek, Vukovje in del Kušernika.

se financirajo iz državnega in občinskega proračuna, s plačilom storitev, iz prispevkov organizacij, donatorjev in iz drugih virov.

Na dan 31. 12. 2010 je bilo v centru Maribor 114 zaposlenih javnih uslužbencev, na dan 31. 12. 2009 so bili 104 zaposleni, na dan 31. 12. 2008 pa 97. V letu 2009 se je na novo zaposlilo 12 javnih uslužbencev, petim pa je delovno razmerje prenehalo. V letu 2010 se je na novo zaposlilo 15 javnih uslužbencev, petim pa je prenehalo delovno razmerje. Skupaj se je število zaposlenih v dveh letih povečalo za 17 javnih uslužbencev oziroma za 17,5 odstotka.

Poleg tega je bilo v centru Maribor na dan 31. 12. 2010 še 51 javnih delavcev, 41 javnih delavcev na dan 31. 12. 2009 in 30 javnih delavcev na dan 31. 12. 2008. Njihovo število se je v dveh letih povečalo za 21, oziroma za 70 odstotkov. Največ jih je bilo vključenih v programe javnih del (integrirana pomoč družinam, pomoč posebej ranljivim skupinam uporabnikov v Materinskem domu Maribor, zavetišče za brezdomce).

1.3.4 Center za socialno delo Domžale

Center Domžale je ustanovila Republika Slovenija z Odlokom o preoblikovanju Centra za socialno delo Domžale v javni socialno-varstveni zavod²⁸. Center Domžale je v sodni register vpisan²⁹ pri Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Center Domžale opravlja socialno-varstveno dejavnost na območju Upravne enote Domžale, ki ima 53.447 prebivalcev³⁰ in obsega 240 kvadratnih kilometrov. Obsega občine Domžale, Trzin, Lukovica, Mengeš in Moravče. Dejavnost centra Domžale je izvrševanje javnih pooblastil in nalog po drugih predpisih, storitve socialne preventive, storitve prve socialne pomoči, storitve pomoči družini za dom ter na domu, storitve osebne pomoči in organiziranje skupnostnih akcij za socialno ogrožene skupine prebivalstva. Dejavnosti se financirajo iz državnega in občinskega proračuna, s plačilom storitev, iz prispevkov organizacij, donatorjev in iz drugih virov.

Na dan 31. 12. 2010 je bilo v centru Domžale zaposlenih 27 javnih uslužbencev, 28 na dan 31. 12. 2009, na dan 31. 12. 2008 pa 26. V letu 2009 so se na novo zaposlile štiri javne uslužbenke, eni pa je delovno razmerje prenehalo zaradi upokojitve. V letu 2010 ni bilo novih zaposlitev, dvema pa je delovno razmerje prenehalo. Skupaj se je število zaposlenih v dveh letih povečalo za eno javno uslužbenko.

Poleg tega je bil v centru Domžale na dan 31. 12. 2008, 31. 12. 2009 in 31. 12. 2010 zaposlen po en javni delavec v programih javnih del na področju socialnega varstva.

²⁸ Št. 551-01/92-3 z dne 17. 12. 1992.

²⁹ Sklep sodišča srg št. 200702080 z dne 22. 3. 2007.

³⁰ http://www.upravneenote.gov.si/domzale/o_upravni_enoti/ na dan 4. 7. 2011.

1.3.5 Center za socialno delo Lendava

Center Lendava je ustanovila Republika Slovenija z Odlokom o preoblikovanju Centra za socialno delo Lendava v javni socialno-varstveni zavod³¹. V sodni register je center Lendava vpisan³² pri Okrožnem sodišču v Murski Soboti.

Center Lendava opravlja socialno-varstveno dejavnost na območju Upravne enote Lendava, ki ima 24.422 prebivalcev³³ in obsega 256 kvadratnih kilometrov. Obsega občine Črenšovci, Dobrovnik, Kobilje, Lendava, Odranci, Turnišče in Velika Polana. Dejavnost centra Lendava je izvrševanje javnih pooblastil in nalog po drugih predpisih, storitve socialne preventive, storitve prve socialne pomoči, storitve pomoči družini za dom ter na domu, storitve osebne pomoči in organiziranje skupnostnih akcij za socialno ogrožene skupine prebivalstva. Dejavnosti se financirajo iz državnega in občinskega proračuna, s plačilom storitev, iz prispevkov organizacij, donatorjev in iz drugih virov.

Na dan 31. 12. 2010 je bilo v centru Lendava zaposlenih 20 javnih uslužbencev, na dan 31. 12. 2009 in 31. 12. 2008 pa 22. V letu 2009 se je na novo zaposlil javni uslužbenec, eno delovno razmerje pa je prenehalo. V letu 2010 se je na novo zaposlil javni uslužbenec, trem pa je prenehalo delovno razmerje. Skupaj se je število zaposlenih v dveh letih zmanjšalo za dva javna uslužbenca oziroma za 9,1 odstotka.

Poleg tega so bili v centru Lendava na dan 31. 12. 2010 še trije javni delavci, na dan 31. 12. 2009 en javni delavec. Center Lendava v letih je 2009 in 2010 zaposlil javne delavce v programih javnih del na področju socialnega varstva.

1.4 Revizijski pristop

Pri izvedbi revizije smo uporabili predvsem naslednje metode dela:

- proučevanje pravnih in drugih podlag s področja revizije;
- analizo razpoložljivih statističnih podatkov s področja revizije;
- proučitev odgovorov revidirancev na vprašanja s področja rejništva z obrazložitvijo praks, problematike, razlogov in predlogov ukrepov za ureditev stanja in izboljšave;
- intervjuje z revidiranci;
- pregled dokumentacije revidirancev;
- proučitev analiz, evalvacij in študij, ki so jih pripravile strokovne službe revidirancev in zunanje strokovne institucije npr. Postopki, organizacija in standardi na področju rejništva, končno poročilo³⁴ (v nadaljevanju: poročilo);
- pregled evidenc in podatkov glede izplačil za rejništvo;
- pregled drugih podatkov.

³¹ Št. 551-01/92-3 z dne 17. 12. 1992, št. 01403-79/2006/4 z dne 18. 4. 2006.

³² Sklep sodišča srg št. 474/93 z dne 22. 9. 1993.

³³ http://www.upravneenote.gov.si/lendava/o_upravni_enoti/ na dan 4. 7. 2011.

³⁴ Izdelal Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, Otroška opazovalnica, aprila 2010.

1.5 Odgovorne osebe

Odgovorna oseba ministrstva v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, je bil dr. Ivan Svetlik, minister od 21. 11. 2008 do 10. 2. 2012, in mag. Andrej Vizjak od 10. 2. 2012.

Za poslovanje centra Celje je bila v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, odgovorna direktorica Olga Bezenšek Lalič, od 31. 12. 2007.

Za poslovanje centra Maribor je bil v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, odgovoren direktor Jožef Tivadar, od 30. 1. 2007.

Za poslovanje centra Domžale je bil v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, odgovoren direktor Peter Rebolj, od 19. 1. 2007.

Za poslovanje centra Lendava je bila v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, odgovorna direktorica Erika Verbančič, od 15. 8. 2006.

2. SISTEM REJNIŠTVA

2.1 Temeljne listine, ki urejajo področje varstva otrok

Vse države članice Organizacije združenih narodov priznavajo pomen in vlogo družine v družbi in tudi potrebo po njenem varstvu, ki ga mora opravljati družba oziroma država. Temeljna načela in potrebe so potrjeni z Mednarodnim paktom o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah³⁵ ter Mednarodnim paktom o državljskih in političnih pravicah³⁶. Konvencija o otrokovih pravicah določa, da morajo države podpisnice vsakemu otroku priznati pravico do življenjske ravni, ki ustreza njegovemu telesnemu, umskemu, duhovnemu, npravstvenemu in družbenemu razvoju, pri čemer eden ali oba starša nosita glavno odgovornost, da v skladu s svojimi sposobnostmi in gmotnimi zmožnostmi zagotovita življenjske pogoje, potrebne za otrokov razvoj. Države podpisnice morajo sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi bodo staršem ali drugim, ki so odgovorni za otroka, pomagale uveljaviti to pravico, in če je treba, zagotovile materialno pomoč ter druge programe pomoči, zlasti razvoj ustanov, zavodov in služb za varstvo otrok.

Tudi v Evropski socialni listini³⁷ in v priporočilu parlamentarne skupščine Sveta Evrope št. 1074 sta poudarjena pomen in zahteva po udejanjanju različnih ukrepov, ki naj bi zagotavljali pogoje za nastanek in popoln razvoj družine, oziroma po oblikovanju in vzpostavitvi splošne in koordinirane družinske politike v posameznih državah. S tem mednarodnim dokumentom je usklajena tudi ustava, v kateri je navedeno, da država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to potrebne razmere.

2.1.1 Resolucija o temeljih oblikovanja družinske politike v Republiki Sloveniji

V Resoluciji o temeljih oblikovanja družinske politike v Republiki Sloveniji³⁸ so opredeljeni temeljna načela, cilji in ukrepi družinske politike. Družinska politika označuje celoto socialnih, ekonomskih, pravnih, pedagoških, zdravstvenih, fiskalnih in drugih ukrepov, ki jih določen politično administrativni sistem izvaja, da bi posredno ali neposredno vplival na življenjske pogoje družin oziroma njenih članov, njihov nastanek in razvoj.

Družina predstavlja življenjsko skupnost staršev in otrok. Predstavlja primarni socialni prostor, ki daje optimalne možnosti za emocionalni in socialni razvoj otrok, obenem pa nosi odgovornost za njihovo blaginjo. Za družino štejemo tudi vse življenjske skupnosti otrok in odraslih oseb, ki trajno skrbijo zanje: stari starši in vnuki, rejniki in otroci v rejništvu, skrbniki in otroci pod skrbništvom.

³⁵ Uradni list SFRJ-MP, št. 7/71.

³⁶ Uradni list SFRJ-MP, št. 7/71, Uradni list RS-MP, št. 9/92.

³⁷ Uradni list RS-MP, št. 7/99.

³⁸ Uradni list RS, št. 40/93.

Družinska politika v Republiki Sloveniji temelji na naslednjih načelih:

- na vključevanju celotne populacije oziroma na usmerjenosti k vsem družinam;
- na upoštevanju pluralnosti družinskih oblik in različnih potreb, ki iz tega izhajajo;
- na spoštovanju avtonomnosti družine in individualnosti posameznih njenih članov;
- na zaščiti otrokovih pravic v družini in družbi ter dajanju prednostnega mesta kakovosti življenja otroka;
- na promoviranju enakih možnosti obeh spolov;
- na vzpostavljanju raznovrstnih oblik storitev in na omogočanju, da družine izbirajo med različnimi možnostmi;
- na delnem prispevku družbe k stroškom za vzdrževanje otrok;
- na dodatnem varstvu družin v specifičnih situacijah in stanjih ter
- na celotnem, integralnem pristopu.

Temeljni cilj družinske politike v Republiki Sloveniji je ustvarjanje pogojev za izboljšanje kakovosti življenja vseh družin in enakih možnosti osebnega razvoja vseh članov družine.

Posebni cilji družinske politike pa so:

- preseganje dosedanje naravnosti na družino s predšolskim otrokom in, v skladu s cilji in materialnimi možnostmi, postopna razširitev programov, usmerjenih tudi na ostale družinske cikle;
- omogočanje prednosti univerzalnim programom;
- pravna in dejanska izenačitev (v statusu in pravicah) vseh družinskih oblik;
- prednostno razvijanje programov, ki bodo krepili avtonomnost družine (podporni programi) oziroma ji ne odvzemali njenih funkcij in jo postavljali v preveliko odvisnost od družbenih služb;
- postopno preseganje enosmernega institucionalnega razvoja in pluralizacija storitev (kombinacija javnega, zasebnega, neformalnega in volonterskega sektorja);
- vzpostavitev posebnega varuha (ombudsmana) za otroka;
- zagotovitev neposredne zaščite otroka, kadar je njegov razvoj ogrožen zaradi neugodnih družinskih pogojev, ter omogočanje otroku dostop do posameznih dobrin, če obstajajo v družini ovire za njihovo doseganje;
- ustvarjanje pogojev za kvalitetnejše usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti staršev (matere in očeta) in spodbujanje k enaki odgovornosti obeh staršev;
- omiliti prenašanje stroškov za vzdrževanje otrok na družino z razširitvijo mehanizmov za delno kompenzacijo ter stroškov družbe.

Izhajajoč iz načel in ciljev družinske politike Republika Slovenija pristopa k sprejetju in izvedbi celovitih ukrepov družinske politike na naslednjih področjih:

- na ekonomsko-fiskalnem področju z neposrednimi dajatvami družinam, ki dopolnjujejo ali nadomeščajo njihove dohodke, s prerazporeditvijo dohodka v korist družin v okviru davčne politike ter posebno kreditno politiko;
- na področju družbenih služb in drugih dejavnosti, ki se delijo na splošne (izobraževanje, zdravstveno varstvo) in personalne (posvetovalnice, pomoč ostarelim, pomoč prizadetim) ter s svojimi storitvami podpirajo funkcioniranje družine ali delno prevzemajo posamezne njene funkcije;
- na področju zaposlovanja z ustvarjanjem pogojev za usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti obeh staršev ter z drugimi ugodnostmi, povezanimi s trgov delovne sile, ter na področju stanovanjskega gospodarstva s specifičnimi programi stanovanjske preskrbe in z drugimi oblikami pomoči družinam.

2.1.2 Evropska konvencija o uresničevanju otrokovih pravic

Državni zbor Republike Slovenije je leta 1999 ratificiral Evropsko konvencijo o uresničevanju otrokovih pravic³⁹ (v nadaljevanju: MEKUOP). MEKUOP se uporablja za otroke, mlajše od 18 let, njen cilj pa je v korist otrok vzpodbujati njihove pravice, jim priznati procesne pravice in jim omogočiti uresničevanje teh pravic tako, da so otroci sami ali prek drugih oseb ali organov obveščeni in jim je dovoljeno, da lahko sodelujejo v postopkih pred pravosodnimi organi, ki jih zadevajo. Države članice Sveta Evrope in druge države podpisnice te konvencije so se zavezale sprejeti ustrezne zakonodajne, upravne in druge ukrepe za uresničevanje pravic, priznanih v MEKUOP. Republika Slovenija je sprejela zakonodajo, ki ureja področje rejništva, ter druge dokumente, v katerih se neposredno ali posredno ureja rejništvo.

2.1.3 Program za otroke in mladino 2006–2016

Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) je v oktobru 2006 sprejela Program za otroke in mladino 2006–2016 (v nadaljevanju: POM), katerega namen je opredeliti vizijo prihodnosti otrok in mladine ter oblikovati usmeritve in ukrepe za njeno uresničitev. Osnovna načela POM so:

- POM se nanaša na osebe praviloma mlajše od 18 let. V starostno skupino do 14 let sodi predšolsko in osnovnošolsko obdobje, starostna skupina od 15 do 19 let pa zajema srednješolsko mladino.
- Otroci so upravičeni do posebne družbene skrbi in pomoči, država pa je odgovorna, da vsakemu otroku prizna in zagotovi pravico do življenjske ravnani, ki ustreza njegovemu telesnemu, umskemu, duhovnemu, nrvstvenemu in družbenemu razvoju.
- Korist otroka mora postati temeljni cilj in predmet povečanega družbenega oziroma državnega interesa ter vodilo delovanja na vseh področjih življenja in dela z otroki.
- Vsak otrok ima pravico do življenja, osebne in socialne varnosti, rasti in zdravega razvoja. Zagotovljene mu morajo biti vse pravice, ki so v konvenciji o otrokovih pravicah.
- Vsi otroci so rojeni svobodni in enaki po dostojanstvu in pravicah ter do enakih možnosti, brez razlik glede na raso, barvo, spol, jezik, nacionalni, socialni in ekonomski razvoj, rojstvo ali drugo osebno okoliščino.
- Zagotavljanje enakega dostopa in odprte oziroma enake možnosti za vključevanje v ustrezno izobraževanje ter splošni dvig izobrazbene ravni prebivalstva kot najučinkovitejši vzvod za prekinitev "začaranega kroga revščine" znotraj ene generacije.
- Socialno vključevanje pomeni zagotavljanje enakega dostopa do kvalitetnih storitev na različnih področjih življenja, ki zagotavlja varnost ter nemoteno rast in razvoj otrok in mladine.
- Otroke je treba obvarovati pred vsemi oblikami nasilja, zanemarjanja, zlorabe ter izpostavljenosti samovoljnemu ali nezakonitemu vmešavanju v njegovo zasebno življenje, družino, dom ali dopisovanje. Fizično kaznovanje in poniževanje je nesprejemljiva oblika ravnanja z otrokom in kot vzgojna metoda neprimerno.
- Otrokom je treba prisluhniti in jim omogočiti njihovo (so)udeležbo. Upoštevati je treba njihovo pravico do lastnega mnenja in sodelovanja pri vseh zadevah, ki jih zadevajo, upoštevajoč njihovo starost in zrelost.
- (Eden ali oba) starša ali drugi, ki so odgovorni za otroka, v skladu s svojimi sposobnostmi in gmotnimi zmožnostmi zagotavljajo življenjske razmere, potrebne za otrokov razvoj.

³⁹ Uradni list RS-MP, št. 26/99.

- Na državni in lokalni ravni mora biti sprejet nacionalni konsenz o celoviti, proaktivni in kontinuirani družbeni politiki do otrok in mladine ter za otroke in mladino. Vključeni morajo biti družine, vrtci, šole, socialni servisi, zdravstveni domovi, kulturne organizacije, lokalne skupnosti in nevladne organizacije.
- Povečati zmogljivosti za statistično zbiranje in analiziranje podatkov, na podlagi katerih je mogoče ugotavljati potrebe in probleme, ki terjajo prednostno ukrepanje, ter za spremljanje in ocenjevanje napredka pri doseganju ciljev na področju otrokovih pravic.

2.1.4 Akcijski načrt za izvajanje programa za otroke in mladino v Republiki Sloveniji 2009–2010

V POM je določeno, da vlada za njegovo uresničevanje pripravlja dveletne akcijske načrte, v katerih se pristojni organi zavežejo za uresničitev zastavljenih ciljev in zagotovijo finančna sredstva za njihovo realizacijo. Vlada je 10. 12. 2009 sprejela Akcijski načrt za izvajanje programa za otroke in mladino v Republiki Sloveniji 2009–2010. Vanj so vključena pomembna področja življenja otrok, še posebej tista, kjer se zaznavajo nerešeni in novi problemi, s katerimi se otroci in mladi soočajo v družbi. Vsebine po področjih zajemajo naslednje glavne cilje:

- zdravstvena politika: zagotovitev pogojev za zdravo življenje otrok in mladine, krepitev duševnega zdravja v vseh razvojnih obdobjih otroštva in mladostništva ter preprečevanje najpogostejših vzrokov umrljivosti med otroki in mladino, zdravstveno varstvo nosečnic, še nerojenega otroka ter otrok in mladine;
- družinska politika: ustvarjanje razmer za družinsko življenje, sprejetje potrebnih ukrepov za zaščito ranljivih članov ob nasilju v družini, nemoteno izvajanje programov v podporo družini;
- socialna politika: večja učinkovitost pri podpori in pomoči otrokom in njihovim družinam, zagotavljanje kakovostnega življenja otrokom in mladostnikom v okviru primarne socialne mreže, zmanjševanje revščine in socialne izključenosti, zagotavljanje socialnih prejemkov, zagotavljanje ukrepov za zmanjšanje osipa v srednjih šolah ter povečanje vključenosti brezposelne mladine v programe usposabljanja in izobraževanja;
- politika posebne družbene pomoči: zagotavljanje sistemskega pristopa pri obravnavi otrok s posebnimi potrebami, doseganje izboljšanja socialnega položaja romskih otrok ter zagotavljanje njihove socialne vključenosti v širše okolje, zagotavljanje otrokom in mladini brez spremstva uresničevanje vseh pravic, ustvarjanje pogojev, da otroci z odklonskim vedenjem pridobijo znanje, izkušnje in možnosti, da spremenijo svoje vzorce vedenja in se tako bolj vključijo v vrstniško in širše socialno okolje;
- politika zaščite pred zanemarjanjem, nasiljem in zlorabo: zagotavljanje programov za telesno in duševno okrevanje žrtev spolne zlorabe ter njihove reintegracije in zagotavljanje obvezne terapevtske obravnave storilcev;
- politika zaščite pred drogami;
- prostorska politika: upoštevanje pluralnosti potreb in želja otrok ter mladine pri novi prostorsko urbanistični načrtovalski politiki;
- oblikovanje in uresničevanje strategije za doseganje najboljšega možnega zdravja otrok in mladine v Republiki Sloveniji, zagotavljanje možnosti za zdrav psihosocialni razvoj, krepitev duševnega zdravja ter zmanjšanje samomorilnosti med otroki in mladino, preprečevanje poškodb in zastrupitev pri otrocih in mladini;

- vzgojno-izobraževalna politika: zagotavljanje kakovostne vzgoje otrok in mladine za medsebojno strpnost, zmanjševanje neenakosti v družbi, spoštovanje različnosti in človekovih pravic;
- politika prostočasnih aktivnosti in kulturna politika ter drugo.

2.1.5 Ureditev rejništva v nekaterih evropskih državah

V poročilu je predstavljena primerjalna analiza ureditve rejništva v sedmih državah Evropske unije⁴⁰, v katerih ima rejništvo različno dolgo tradicijo. Vrste rejništva so razdeljene po časovnem kriteriju (čas trajanja rejništva, za katero časovno obdobje je namenjeno – stalno, vikend, počitnice, obdobje krize) in po subjektih (kdo so rejniki, vrste rejniških družin). V večini držav, izbranih za primerjavo, je pristojnost za izvajanje rejništva na lokalni ravni, ki je pri izvajanju in organizaciji dejavnosti razmeroma avtonomna. V vseh državah pa je v odločanje o rejništvu in namestitvi (vsaj v določenih primerih) vključeno tudi sodstvo.

Osnovno načelo rejništva v vseh državah, izbranih za primerjavo, je, da je rejništvo začasna (ne dokončna) oblika skrbi za otroka in da je primarni cilj otrokova vrnitev v matično družino, zato je poseben poudarek na delu z biološko družino. Biološki starši v obravnavanih državah tudi v času rejništva ohranijo starševske pravice. Večina obravnavanih držav spodbuja sorodstveno rejništvo, ker meni, da je pri sorodstvenem rejništvu lažje ohranjati stike z biološko družino, več je vrnitev v biološko družino in manj težav pri nameščanju. V skladu s konvencijo o otrokovih pravicah se države vse bolj zavedajo tudi pomena otroka kot enakovrednega partnerja v procesih na področju rejništva.

Poročilo navaja, da je v vseh državah, izbranih za primerjavo, aktualno vprašanje dolgotrajnega rejništva in posvojitve. Glede na osnovni predpostavki rejništva (začasnost in ohranjanje stikov z matično družino) se zdi, da države niso naklonjene prehodom iz rejništva v posvojitve, verjetno zato, ker obstaja strah, da bi se opustilo delo z matično družino in za vrnitev otroka k staršem ter bi se prehitro odločalo za posvojitve tudi, ko bi se matično družino dejansko dalo okrepiti in sanirati, da začne funkcionirati.

2.1.6 Naloge države

Država na področju rejništva določa pravno ureditev ter zagotavlja sredstva za izvajanje rejniške dejavnosti in vodi listo kandidatov za imenovanje komisij po ZIRD. Ministrstvo vsako leto določi potrebno število novih rejnikov in o tem seznani vse centre. Sredstva, potrebna za usposabljanje za izvajanje rejništva, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni proračun). Ministrstvo izda kandidatom dovoljenja in jih vpiše v evidenco izdanih dovoljenj (v nadaljevanju: evidenca). Ministrstvo vodi evidenco, ki vsebuje osebne podatke rejnikov. Ministrstvo po pregledu vloge za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic ugotavlja, ali rejniki izpolnjujejo pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic. Rejnike, ki izpolnjujejo pogoje, ministrstvo vpiše v register izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic (v nadaljevanju: register) ter jim izda potrdilo o vpisu. Ministrstvo vodi za izvajanje, spremljanje, načrtovanje, razvoj rejništva, za znanstveno-raziskovalne namene in za statistične namene centralno zbirko podatkov o izvajanju rejniške dejavnosti. Ministrstvo vodi poleg tega še evidence o izdanih, odvzetih dovoljenjih, rejnikih, ki izvajajo rejniško dejavnost kot poklic, plačilo prispevkov za socialno varnost rejnikov.

⁴⁰ Avstrija, Francija, Nizozemska, Švedska, Velika Britanija, Španija in Češka.

2.1.7 Naloge centrov za socialno delo

Center namesti otroke v rejniške družine na podlagi odločbe o oddaji otroka v rejništvo, ki jo izda center pristojen za otroka. Center sprejema vloge za izvajanje rejniške dejavnosti ter ugotavlja, ali kandidati izpolnjujejo pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti, ter izdela oceno o primernosti kandidata in njegove družine. Center pošlje ministrstvu vloge in ocene za posamezne kandidate. Center poda ministrstvu predlog za odvzem dovoljenja, če rejnik izvaja rejniško dejavnost v nasprotju s koristmi otroka.

Center sprejema vloge za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic in jih posreduje ministrstvu. Predlaga znižani normativ in trajanje znižanega normativa komisiji za določitev znižanega normativa in zvišanja plačila dela (v nadaljevanju: komisija). Center imenuje individualno projektno skupino⁴¹ za obravnavo posameznega otroka. Rejniku daje navodila glede otrokove oskrbe in vzgoje. Centri vodijo zbirke podatkov za izvajanje rejniške dejavnosti na območju njihove krajevne pristojnosti.

Aktivna vloga centrov je predvsem na področju nalog pri izboru kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti, izvajanju rejništva ter nalog pri letnem usposabljanju rejnikov in predlaganju odvzema dovoljenja.

Pri pridobivanju novih rejniških družin se morajo centri aktivno vključiti na območju, za katerega so krajevno pristojni. Vsem zainteresiranim morajo predstaviti namen rejništva, pogoje, ki jih morajo izpolnjevati rejniki, postopke pridobitve dovoljenja, način dela v rejništvu ter pravice in dolžnosti rejnikov. Center mora vsem, ki želijo izvajati rejniško dejavnost, izročiti obrazec vloge in jih seznaniti s postopkom za pridobitev dovoljenja. Po prejemu vloge pošlje ministrstvu vloge in ocene za posamezne kandidate, ki želijo izvajati rejniško dejavnost. Pri pripravi ocene o primernosti kandidata in njegove družine za izvajanje rejniške dejavnosti center preveri motive kandidata za odločitev za izvajanje rejniške dejavnosti.

Po odločitvi, da se določenega otroka namesti v rejniško družino, je naloga centra, da med rejniki, ki imajo dovoljenje, izbere rejniško družino, ki ustreza potrebam otroka. Ko postane odločba o oddaji otroka v rejništvo izvršljiva, skleneta center in rejnik za posameznega otroka rejniško pogodbo. Center mora spremljati razvoj otroka v rejništvu ter izpolnjevanje obveznosti, dogovorjenih z rejniško pogodbo, ter po potrebi ukrepati. Center po namestitvi otroka v rejniško družino sestavi individualno projektno skupino. Center mora spremljati otroka z obiski na domu, s pogovori v centru, z obiski v šoli in s sodelovanjem z drugimi institucijami. Pred prenehanjem rejništva center pripravi na odhod otroka, rejniško družino in biološko družino.

Centri so dolžni za vse rejnike najmanj enkrat letno organizirati krajše usposabljanje, vzpodbujati in organizirati skupinsko delo z udeleženi v rejništvu in nuditi podporo s skupnostnimi oblikami dela. Če center ugotovi, da rejnik izvaja rejništvo v nasprotju s koristmi otroka, mora ministrstvu podati pisni predlog za odvzem dovoljenja z ustrežno obrazložitvijo.

Centri določajo višino in način plačevanja rejnine⁴² v rejniški pogodbi. Višino oskrbnine določajo centri ob upoštevanju pogojev iz pravilnika, komisija pa odloči o odstotku zvišanja plačila in trajanju pravice do

⁴¹ V skupini sodelujejo socialni delavec centra otroka, socialni delavec centra rejnika, rejnik, biološka družina in otrok.

⁴² Ministrstvo izplačuje rejnino najkasneje do 15. v mesecu za tekoči mesec.

povišanega plačila dela na obrazložen predlog centra. Višina oskrbnine in plačila dela mora biti sorazmerna času bivanja rejenca v rejniški družini.

Center pošlje predlog za povišanje plačila dela koordinatorju podskupine centra otroka. Pravica do zvišanja oskrbnine se dodeli začasno in se lahko podaljšuje. Center najmanj enkrat letno preveri upravičenost do zvišanja oskrbnine. Pravica do zvišanega plačila dela se lahko dodeli za največ eno leto. Pravica se lahko podaljšuje toliko časa, kolikor trajajo razlogi za zvišanje plačila dela.

Minister je s sklepom⁴³ določil, kateri centri sestavljajo posamezno podskupino. Vsaka podskupina centrov izmed svojih članov izbere koordinatorja iz 24. člena pravilnika, ki vodi in usklajuje komisijo in po potrebi sodeluje z ostalimi petimi koordinatorji. Koordinator je izbran za dobo enega leta in je po preteku lahko ponovno izbran. Koordinator podskupine sprejema vloge, določa komisijo, ki odloča o znižanju normativa oziroma zvišanju plačila dela, skrbi, da se vloge pravočasno obravnavajo in za vrnitev dokumentacije skupaj s sklepom komisije centru rejnika, vodi evidence obravnavanih zadev v njihovi podskupini, sporoča o vseh spremembah glede liste kandidatov za posamezno podskupino. Komisije se oblikujejo znotraj vsake podskupine iz liste kandidatov socialnih delavcev⁴⁴ centrov za področje rejništva. Komisija v sestavi treh članov odloča s sklepom.

2.1.8 Pogoji za izvajanje rejniške dejavnosti

Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, mora imeti po 5. členu ZIRD stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, zaključeno vsaj poklicno ali strokovno izobrazbo in mora biti polnoletna. Izjemoma, če je to v korist otroka, lahko izvaja rejniško dejavnost tudi oseba, ki ima nižjo izobrazbo od zahtevane. Rejnik ne more biti oseba, ki ji je odvzeta roditeljska pravica, oseba, ki živi skupaj z osebo, ki ji je odvzeta roditeljska pravica, in oseba, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost.

2.1.9 Dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, mora pridobiti dovoljenje in biti vpisana v evidenco. Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, mora vložiti vlogo za izvajanje rejniške dejavnosti z ustreznimi dokazili pri krajevno pristojnem centru glede na njeno stalno prebivališče. Center ugotavlja, ali kandidat izpolnjuje pogoje in ali obstoji kateri od zadržkov za izvajanje rejniške dejavnosti, ter izdelava oceno o primernosti kandidata in njegove družine za izvajanje rejniške dejavnosti.

Ministrstvo vsako leto najkasneje do konca septembra določi, glede na potrebe po rejništvu, potrebno število novih rejnikov in o tem seznani vse centre. Center pošlje ministrstvu vloge in ocene za posamezne kandidate najkasneje do konca leta. Komisija za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti izmed vseh prejetih vlog izbere določeno število kandidatov, ki ustreza potrebam. Izbrani kandidati morajo na usposabljanje za izvajanje rejništva. Na podlagi uspešno zaključenega usposabljanja ministrstvo izda kandidatom dovoljenja in jih vpiše v evidenco.

⁴³ Sklep o imenovanju podskupin centrov za socialno delo, št. 012-03-001/03-291 z dne 10. 7. 2003.

⁴⁴ Lista kandidatov socialnih delavcev se sprti spreminja v skladu s spreminjanjem razporeditve na delovno mesto na področju rejništva.

Dovoljenje lahko preneha, če rejnik odjavi izvajanje rejniške dejavnosti, če rejnik ne začne izvajati rejniške dejavnosti v treh letih od pridobitve dovoljenja ali če rejnik umre. Odvzem dovoljenja se opravi, če center poda predlog za odvzem dovoljenja, ker rejnik izvaja rejniško dejavnost v nasprotju s koristmi otroka; če se ugotovi, da je nastopil kateri izmed razlogov, zaradi katerih oseba ne more biti rejnik; če rejnik ne opravi obveznega dopolnilnega usposabljanja. Rejnika, ki mu je dovoljenje prenehalo oziroma mu je bilo odvzeto, ministrstvo izbriše iz evidence.

2.1.10 Izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic

Rejnik lahko izvaja rejniško dejavnost kot edini poklic (v nadaljevanju: rejniška dejavnost kot poklic), če izpolnjuje pogoje, ki jih določa ZIRD, in je vpisan v register. Rejnik, ki želi izvajati rejniško dejavnost kot poklic, mora imeti dovoljenje in ne sme biti v delovnem razmerju, biti družbenik zasebne družbe ali zavoda v Republiki Sloveniji, ki je hkrati poslovodna oseba, opravljati druge dejavnosti kot edini ali glavni poklic, na podlagi katere je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Center posreduje vlogo za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic, skupaj s prilogami, ministrstvu, ki ugotovi, ali rejnik izpolnjuje pogoje za izvajanje rejniške dejavnosti kot poklic. Rejnike, ki izpolnjujejo pogoje, ministrstvo vpiše v register ter jim izda potrdilo o vpisu. Register vodi ministrstvo, vanj pa se vpisujejo osebni podatki rejnika, datum začetka izvajanja in datum prenehanja izvajanja rejništva kot poklic.

2.1.11 Otrokov sorodnik kot rejnik

Rejništvo lahko izvaja tudi otrokov sorodnik (stara mati, stari oče, stric, teta, brat in sestra), če center ugotovi, da je to v otrokovo korist.

Otrokovim sorodnikom ni treba kandidirati za izvajanje rejniške dejavnosti, ministrstvo jim izda dovoljenje le na podlagi pisne in obrazložene ugotovitve centra, da je tovrstna oblika rejništva v otrokovo korist, in jih vpiše v evidence.

2.1.12 Dolžnosti rejnika

Osnovne dolžnosti rejnika so pripraviti sebe in družino na prihod otroka, prizadevati si za čim hitrejšo prilagoditev otroka v rejnikovem domu in za ustrezno ravnanje vseh članov rejnikove družine z otrokom, otroka pravilno negovati, vzgajati in mu nuditi primerno nastanitev, prehrano, obleko in obutev ter šolske in osebne potrebščine, nuditi otroku primerne igrače, osnovne športne pripomočke in druge pripomočke manjše vrednosti za različne aktivnosti, skrbeti za krepitev in ohranjanje zdravja otroka ter mu, če je to potrebno, preskrbeti ustrezno zdravstveno oskrbo prek izbranega osebnega zdravnika, skrbeti za otrokov pravičen odnos do učenja in dela ter za privzgojitev delovnih navad, skrbeti za vključitev otroka v poklicno usposabljanje ali ustrezno zaposlitev, skrbeti za izoblikovanje lastne identitete otroka, pripraviti otroka na odhod iz rejniške družine. Rejnik mora omogočati in spodbujati stike med otrokom in starši, razen ko so staršem stiki omejeni ali prepovedani.

Rejnik mora vsa pomembnejša vprašanja glede otrokove oskrbe in vzgoje urejati sporazumno z otrokovimi starši oziroma s skrbnikom in centrom, sodelovati mora tudi v individualni projektni skupini.

Rejnik mora upoštevati navodila centra in dogovore individualne projektne skupine. Rejnik se mora vključevati tudi v dejavnosti, ki jih v zvezi z izvajanjem rejniške dejavnosti organizira center.

Vsak rejnik⁴⁵ se mora, dokler izvaja rejniško dejavnost, najmanj enkrat v petih letih udeležiti usposabljanj. Usposabljanje rejnikov izvaja Skupnost centrov za socialno delo Slovenije (v nadaljevanju: skupnost centrov). Usposabljanje traja 20 do 25 ur in vsebuje predavanja, delavnice ter skupinske pogovore o lastnih izkušnjah. Program usposabljanja oblikuje skupnost centrov v sodelovanju s Fakulteto za socialno delo Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: fakulteta).

2.1.13 Normativi za izvajanje rejniške dejavnosti

Rejnik ima lahko istočasno nameščene največ tri otroke, večje število pa le izjemoma. Rejniki, ki izvajajo rejništvo kot poklic, pa morajo imeti istočasno nameščene najmanj tri otroke. Ta normativ je lahko znižan samo, kadar imajo otroci specifične potrebe. Znižani normativ in trajanje znižanega normativa določi komisija na podlagi skupnega pisnega predloga centra otroka in centra rejnika.

2.1.14 Rejnina

Rejnik je za posameznega otroka upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela. Rejniku, ki izvaja rejniško dejavnosti kot poklic, Republika Slovenija zagotavlja plačilo prispevkov za socialno varnost.

Na podlagi 3. člena Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji⁴⁶ (v nadaljevanju: ZUTPG) se *rejnine* v skladu s 50., 51. in 53. členom ZIRD uskladijo dvakrat letno, in sicer prvič v juliju z rastjo cen življenjskih potrebščin v obdobju od januarja do junija tekočega leta in drugič v januarju z rastjo cen življenjskih potrebščin v obdobju od julija do decembra preteklega leta po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije. Na podlagi 2. člena Zakona o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize⁴⁷ so se v letu 2010 transferji posameznikom in gospodinjstvom, ki se sicer usklajujejo na podlagi ZUTPG, uskladili v vrednosti polovice v ZUTPG določenega obsega uskladitve.

Minister, pristojen za socialne zadeve, na podlagi 6. člena ZUTPG vsako leto objavi v Uradnem listu Republike Slovenije sklep o usklajenih vrednostih tistih transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih, in odstotek uskladitve drugih transferjev. Na podlagi navedene uskladitve rejnine v obdobju, na katero se nanaša revizija, je denarni prejemek⁴⁸ od 1. 1. do 30. 6. 2009 znašal 110,41 evra, materialni stroški za

⁴⁵ Rejnik, ki opravlja rejniško dejavnost poleg svojega poklica, rejnik, ki izvaja rejniško dejavnost kot edini poklic, in otrokov sorodnik kot rejnik.

⁴⁶ Uradni list RS, št. 114/06, 71/08, 85/10.

⁴⁷ Uradni list RS, št. 98/09.

⁴⁸ V znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka, v skladu z ZSDP.

otroka so znašali 262,20 evra in plačilo dela rejniku 118,74 evra⁴⁹; od 1. 7. 2009 do 30. 6. 2010 je bil denarni prejemek 112,95 evra, materialni stroški za otroka 268,23 evra in plačilo dela rejniku 121,47 evra⁵⁰; od 1. 7. do 31. 12. 2010 pa je bil denarni prejemek 114,31 evra, materialni stroški za otroka 271,45 evra in plačilo dela rejniku 122,93 evra⁵¹.

Oskrbnino sestavljajo sredstva za materialne stroške za otroka in denarni prejemek v znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka. Višina oskrbnine je sorazmerna času bivanja otroka v rejniški družini. Oskrbnina se *zniža*, če rejniku ni treba kriti stroškov za obleko in obutev za otroka⁵², za znesek v višini 25 odstotkov materialnih stroškov. Oskrbnina se *zviša* ob izrednih izdatkih za potrebe otroka za znesek v višini 25 odstotkov materialnih stroškov. Znižanje ali zvišanje oskrbnine se določi v rejniški pogodbi. Pogoji za spremembo oskrbnine so določeni v pravilniku.

Plačilo dela rejniku se lahko začasno *zviša* za 50 odstotkov glede na zahtevnost oskrbe, varstva in vzgoje otroka (rejništvo za hudo bolnega otroka, otroka z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju, zlorabljenega otroka, trpinčenega otroka, vedenjsko ali osebnostno motenega otroka). Komisija odloči o odstotku zvišanja plačila dela in trajanju pravice do povišanega plačila dela. Pravica do zvišanega plačila dela se lahko dodeli za največ eno leto, podaljšuje se toliko časa, kolikor trajajo razlogi za zvišanje plačila dela. Višina plačila dela je sorazmerna času bivanja otroka v rejniški družini⁵³. Plačilo dela rejniku ne pripada, če za istega otroka prejema starševsko nadomestilo po predpisih, ki urejajo starševsko varstvo, oziroma starševski dodatek po predpisih, ki urejajo družinske prejemke.

Rejniku, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, se zagotovi plačilo prispevkov za socialno varnost. Pravica do rejnine se prizna z dnem namestitve otroka v rejniško družino, določenim v rejniški pogodbi. Rejniku, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, se prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost z dnem začetka izvajanja rejniške dejavnosti kot poklic. Pravica do rejnine preneha z dnem prenehanja rejniške pogodbe. Pri odpovedi rejniške pogodbe rejniku pripada pravica do plačila dela do izteka odpovednega roka, pravica do oskrbnine pa mu preneha z dnem, ko otrok ne prebiva več v rejniški družini. Kadar se podaljša veljavnost rejniške pogodbe po polnoletnosti otroka, se rejniku prizna pravica do rejnine v celoti. Če rejnik izvaja rejniško dejavnost kot poklic, pa ne izpolnjuje normativa, da mora imeti istočasno nameščene tri otroke, vendar ne po njegovi krivdi, se rejniku prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost za največ šest mesecev. Ministrstvo izplačuje rejnine najkasneje do 15. v mesecu za tekoči mesec.

⁴⁹ Sklep o usklajenih višinah transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih ter o odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji od 1. julija 2008 (Uradni list RS, št. 73/08), Sklep o usklajenih višinah transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih ter o odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji od 1. januarja 2009 (Uradni list RS, št. 8/09).

⁵⁰ Sklep o usklajenih višinah transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih ter o odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji od 1. julija 2009 (Uradni list RS, št. 53/09), Sklep o usklajenih višinah transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih ter o odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji od 1. januarja 2010 (Uradni list RS, št. 7/10).

⁵¹ Sklep o usklajenih višinah transferjev, ki so določeni v nominalnih zneskih, ter o odstotku uskladitve drugih transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji od 1. julija 2010, Uradni list RS, št. 56/10.

⁵² Z rejništvom ne preneha dolžnost staršev preživljati otroke (103. in 123. člen ZZZDR).

⁵³ Če je otrok iz rejniške družine odsoten več kot 30 dni neprekinjeno zaradi zdravljenja, preživljanja počitnic ali podobnih razlogov, se rejniku izplača rejnina v višini plačila dela (drugi odstavek 27. člena pravilnika).

2.1.15 Namestitev otroka v rejništvo in prenehanje rejništva

2.1.15.1 Namestitev otroka v rejništvo

Na podlagi 120. člena ZZZDR pride do namestitve otroka v rejništvo po odvzemu otroka, ko center da otroka, čigar starši so zanemarili vzgojo in varstvo ali če je to iz drugih pomembnih razlogov v otrokovo korist, drugi osebi, lahko pa tudi v zavod. Do rejništva pride tudi, ko starša ne živita ali ne nameravata več živeti skupaj⁵⁴ in se ne moreta sporazumeti o varstvu in vzgoji skupnih otrok, če se sodišče po uradni dolžnosti odloči, da se vsi ali nekateri otroci zaupajo v varstvo in vzgojo drugi osebi, kot določa tretji odstavek 105. člena ZZZDR.

Rejništvo je lahko tudi posledica izrečenega vzgojnega ukrepa navodil in prepovedi, po katerem se mora mladoletnik nastaniti pri določeni družini, v domu ali drugje, kot je določeno v 5. točki drugega odstavka 77. člena Kazenskega zakonika⁵⁵, v nadaljevanju: KZ)⁵⁶. Takšna nastanitev v rejniški družini lahko traja največ eno leto (četrti odstavek 77. člena KZ).

Do rejništva lahko pride tudi po odvzemu roditeljske pravice (116. člen ZZZDR). Pri 'poskusni posvojitvi' pa gre za namestitev otroka k bodočemu posvojitelju v obdobju enega leta od izpolnitve pogoja za posvojitev iz prvega odstavka 141. člena ZZZDR. Sodišče lahko z začasno odredbo ob razvezi oziroma razveljavitvi zakonske zveze in ob odvzemu roditeljske pravice otroka izloči iz družinskega okolja, kar privede do rejništva.

2.1.15.2 Prenehanje rejništva

Rejništvo preneha⁵⁷ s polnoletnostjo otroka oziroma že prej⁵⁸, če je otrok usposobljen za samostojno življenje ali če prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila potrebna oddaja otroka v rejništvo.

Po ZIRD se lahko rejništvo podaljša tudi po polnoletnosti rejnika. Center podaljša veljavnost rejniške pogodbe z rejnikom, če otrok zaradi motenj v telesnem ali duševnem razvoju ni sposoben za samostojno življenje in delo ali če otrok ostane v rejniški družini zaradi nadaljevanja šolanja⁵⁹, najdlje pa do dopolnjenega 26. leta starosti, če otrok s tem soglaša. V prvem primeru zakon ne določa meje podaljšanja rejništva in ne zahteva otrokovega soglasja.

⁵⁴ Razveza ali razveljavitve zakonske zveze.

⁵⁵ Uradni list RS, št. 95/04-UPB1.

⁵⁶ Po prehodni določbi Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 55/08, (66/08-popr.), 39/09) se poglavje "Vzgojni ukrepi in kazni za mladoletnike" iz KZ uporablja do uveljavitve kazenskega zakona za mladoletnike iz drugega odstavka 5. člena KZ-1.

⁵⁷ Po odločitvi, da se za določenega otroka rejništvo zaključi, je naloga centra, da na odhod pripravi otroka, rejniško družino in družino otroka.

⁵⁸ Če je otrok pridobil poslovno sposobnost pred polnoletnostjo – 117. člen ZZZDR.

⁵⁹ Pred podaljšanjem rejniške pogodbe zaradi šolanja morata center otroka in center rejnika skupaj z otrokom in rejnikom ugotoviti, da je nadaljnje bivanje otroka v rejniški družini v njegovo dobro.

3. UČINKOVITOST IN USPEŠNOST MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE PRI IZVAJANJU REJNIŠTVA

V reviziji smo ugotavljali, kako učinkovito in uspešno je bilo ministrstvo na področju rejništva glede na sprejete cilje, programe, ukrepe in financiranje v letih 2009 in 2010. Uporabili smo naslednja sodila: ministrstvo je bilo na področju rejništva v državi učinkovito in uspešno, če:

- je zagotovilo zadostna sredstva za izvajanje dejavnosti rejništva;
- je določilo merljive cilje za področje rejništva in jih doseglo;
- je analiziralo rejništvo in v skladu z ugotovitvami predložilo izboljšave z načrti in predlogi ukrepov za ureditev rejništva;
- je zagotovilo ustrezne pravne podlage za izvajanje rejništva;
- je poskrbelo za usmerjanje in koordinacijo nosilcev izvajanja politike rejništva;
- so rejniki usposobljeni za delo z otroki s posebnimi potrebami (program usposabljanja kandidatov oblikuje skupnost centrov v sodelovanju s fakulteto);
- so bile pred izplačili sredstev za rejništvo opravljene na ministrstvu in centrih ustrezne preveritve in odobritve, ki so zagotavljale pravilno porabo sredstev iz državnega proračuna.

3.1 Zagotavljanje sredstev

Republika Slovenija je v proračunih za leti 2009 in 2010 za rejništvo zagotovila sredstva v znesku 14.959.289 evrov, kar je predstavljalo približno odstotek vseh sredstev namenjenih za varstvo otrok in družine.

V tabelah 10 in 11 so prikazana v državnem proračunu zagotovljena in porabljená finančna sredstva za rejništvo.

Tabela 10: Zagotovljena in porabljena finančna sredstva za rejništvo v letu 2009

Proračunska postavka	Opis v evrih	Realizacija 2008 v evrih	Veljavni proračun 2009 v evrih	Realizacija 2009 v evrih	Indeks realizacija 2009/ proračun 2009
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(5)/(4)*100
7057	Rejnine	6.819.702	7.195.094	6.976.084	97
7019	Zdravstveno in pokojninsko zavarovanje rejnikov	472.070	513.072	500.442	98
Skupaj		7.291.772	7.708.166	7.476.526	97

Vira: proračun in zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2009.

V državnem proračunu za leto 2009 je bilo zagotovljeno 7.708.166 evrov, kar je v primerjavi z letom 2008 za 5,7 odstotka več. V letu 2009 je bilo porabljenih za 3 odstotke manj sredstev od načrtovanih. Ministrstvo ocenjuje, da so bili dolgoročni cilji rejništva – izplačevanje prejemkov iz izvajanja rejniške dejavnosti v skladu s predpisi, realizirani. Ministrstvo navaja, da se število rejnikov in otrok v rejništvu bistveno ne spreminja, povečuje pa se kakovost izvedbe rejniške dejavnosti zaradi stalnega usposabljanja in izpopolnjevanja obstoječih rejnikov ter kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti. V letu 2009 je bilo v izvajanje rejniške dejavnosti vključenih povprečno mesečno 1.169 otrok, povprečna mesečna rejnina pa je znašala 498 evrov. V letu 2009 je bilo 137 rejnikom, ki so opravljali rejništvo kot edini poklic, plačanih za 500.442 evrov prispevkov za socialno varnost, kar znaša mesečno povprečno 304 evre na rejnika.

Tabela 11: Zagotovljena in porabljena finančna sredstva za rejništvo v letu 2010

Proračunska postavka	Opis v evrih	Realizacija 2009 v evrih	Veljavni proračun 2010 v evrih	Realizacija 2010 v evrih	Indeks realizacija 2010/ proračun 2010
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(5)/(4)*100
7057	Rejnine	6.976.084	7.018.472	6.983.476	100
7019	Zdravstveno in pokojninsko zavarovanje rejnikov	500.442	492.651	483.095	98
Skupaj		7.476.526	7.511.123	7.466.571	99

Vira: proračun in predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2010.

V proračunu za leto 2010 je bilo zagotovljeno 7.511.123 evrov, kar je v primerjavi z letom 2009 za 0,5 odstotka več. V letu 2010 je bilo porabljenih za 0,6 odstotka manj sredstev od načrtovanih. Ministrstvo ocenjuje, da so bili dolgoročni cilji rejništva – izplačevanje prejemkov iz izvajanja rejniške dejavnosti v skladu s predpisi, realizirani. Ministrstvo navaja, da se število rejnikov in otrok v rejništvu bistveno ne spreminja, za izboljšanje kakovosti izvajanja rejniške dejavnosti pa je organizirano izobraževanje rejnikov in usposabljanje kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti. V letu 2010 je bilo v izvajanje rejniške dejavnosti vključenih povprečno mesečno 1.153 otrok, povprečna mesečna rejnina pa je znašala 506 evrov. V letu 2010 je bilo 135 rejnikom, ki so opravljali rejništvo kot edini poklic, plačanih za 483.095 evrov prispevkov za socialno varnost, kar znaša mesečno povprečno 298 evrov na rejnika.

3.2 Cilji na področju rejništva

Ministrstvo je v obrazložitvi finančnih načrtov za leti 2009 in 2010 na podprogramu rejništvo načrtovalo uresničitev ciljev, kot so "otrokom v rejništvu omogočiti zdravo rast, izobraževanje, skladen osebni razvoj, usposobitev za samostojno življenje, v čim krajšem času odprava razlogov, zaradi katerih je otrok nameščen v rejniško družino, ter nemoteno izplačevanje prejemkov iz rejništva". Ministrstvo navaja, da so glavni kazalci uspešnosti rejništva "zagotavljanje optimalnega gmotnega in socialnega položaja rejnikov in rejniških družin, preprečevanje socialne izključenosti otrok v rejništvu, število izvedenih izobraževanj za rejnike in strokovne delavce centrov in povprečno trajanje rejniških razmerij".

Ugotovili smo, da navedeni cilji niso natančno določeni in da ministrstvo ne pripravlja nobenih podrobnih poročil ali analiz, v katerih bi ugotavljajo, kako uspešno je bilo pri izvajanju ciljev rejništva. Ministrstvo ne upošteva dovolj usmeritev kvalitetnega poročanja, saj ni predstavljeno v jasni in organizirani obliki, ki bi omogočila pridobiti bistvene informacije o programu, njegovih ciljeh in njihovi izvršitvi; pri tem je temeljna težava v slabem in pomanjkljivem načrtovanju, zato poročanje ne more biti osredotočeno na dosežke, ni primerljivosti z načrtovanimi aktivnostmi s področja izvajanja rejništva in ne primerjav dosežkov v različnih časovnih obdobjih. Poročanje je v obrazložitvah zaključnega računa preveč osredotočeno na stroškovni vidik, ki ni nepomemben, ni pa povezan z nalogami, ki so bile opravljene, zato samo tovrstne informacije za javnost ne morejo biti zadostne.

Ministrstvo je leta 2003 vzpostavilo informacijski sistem, v katerega pristojni centri vnašajo podatke s področja rejništva. Ministrstvo ima vpogled v podatke, vendar jih premalo uporablja za vsebinske analize, ki so potrebne pri snovanju predpisov, politik in ukrepov. Prav tako niso bile izvedene evalvacije dosežkov (opravljene analize učinkov) rejništva.

Pojasnilo ministrstva

Pri rejništvu gre za odgovornost, da se najde otroku družino, kjer bo otrok pridobil pomembno družinsko izkušnjo. Temeljne psihološke pravice otroka je najlažje zagotoviti v družini. Pomembna prednost namestitve otroka v rejniško družino je dejstvo (cilj), da je to družina, kjer veljajo določena družinska pravila, kjer so vloge razdeljene med družinske člane, kjer se rešujejo konflikti, kjer se delo in obveznosti in kjer so prisotna čustva.

Ministrstvo vodi aktivnosti in pripravlja ukrepe na področju rejništva, ki bodo obstoječi sistem izboljšali. Januarja 2011 je bila imenovana delovna skupina za pripravo sprememb na področju rejništva, v katero so vključene tudi strokovne delavke centrov. Dokončane so strokovne smernice za delo centrov za socialno delo na področju rejništva (v nadaljevanju: strokovne smernice), katerih cilj je poenotenje dela v centrih. Strokovne smernice obsegajo tri sklope. V prvem so poleg uvoda predstavljeni strokovni kriteriji za selekcijo kandidatov in izdelava ocene primernosti kandidatov za rejnika; v drugem delu je obravnavan izbor rejniške družine ter priprava otroka in rejniške družine na rejništvo; v tretjem je obravnavano izvajanje rejništva (spremljanje doživljanja otroka, delo z rejniško družino, delo z matično družino, delo centra, posvojitve in zaključevanje rejništva). Strokovne smernice so zastavljene kot priročnik in s tem pomemben pripomoček strokovnim delavcem v centrih, ki delajo na področju rejništva.

Ministrstvo je tudi pripravilo gradivo Nacionalni program socialnega varstva za obdobje 2011–2020 (v nadaljevanju: nacionalni program) s priložo Kazalniki za spremljanje uresničevanja ciljev nacionalnega programa socialnega varstva za obdobje 2011–2020. Nacionalni program je v javni obravnavi. Obsega tri ključne cilje, ki se nanašajo na razvoj sistema socialnega varstva v obdobju 2011–2020, in sicer:

- *zmanjševanje tveganja revščine in povečevanje socialne vključenosti ogroženih in ranljivih skupin prebivalstva;*

- *izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanje dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov;*
- *izboljševanje kakovosti storitev in programov ter drugih oblik pomoči prek povečanja učinkovitosti upravljanja izvajalskih organizacij, povečanja njihove avtonomije ter upravljanja s kakovostjo in zagotavljanja večjega vpliva uporabnikov in predstavnikov uporabnikov na načrtovanje in izvajanje storitev.*

V program dela Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo je za leto 2012 vključena tudi izdelava naloge Življenjski poteki oseb, ki so bile prikrajšane za normalno družinsko življenje – za osebe, ki so odraščale v vzgojnih oziroma vzgojno-izobraževalnih zavodih, in za osebe, ki so odraščale v rejništvu.

3.3 Predpisi, ki urejajo področje rejništva

Preverjali smo, ali je področje rejništva na normativni ravni ustrezno urejeno, predvsem da ne dopušča bistveno različnih praks pri izvajanju rejništva v centrih.

V nekaj primerih smo ugotovili, da bi lahko ministrstvo kot predlagatelj predpisov, nosilec politik, pobudnik ter koordinator uvedbe različnih sprememb in izboljšav, skupaj s centri, vzpodbujalo in koordiniralo delo tako, da bi zagotavljalo bolj enotno obravnavo otrok v rejništvu in rejnikov.

Zaradi nekaterih nenatančnih določil ZIRD in pravilnika prihaja do različnih praks pri nameščanju otrok v rejniško družino in določanju rejnin.

- V 23. členu ZIRD je določeno, da ima rejnik lahko istočasno nameščene največ tri otroke, izjemoma tudi večje število, če gre za namestitev bratov in sester ali če je namestitev otroka k določenemu rejniku v otrokovo posebno korist. V 24. členu ZIRD pa je določeno, da mora rejnik, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, imeti nameščene tri rejence. Ta normativ se lahko zniža, če gre za hudo bolnega otroka, otroka z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, zlorabljenega, trpinčenega vedenjsko ali osebnostno motenega otroka. Ugotovili smo, da so bili v letih 2009 in 2010 pri večini poklicnih rejnikov nameščeni trije oziroma štirje otroci, v nekaj primerih pa je bilo pri istem rejniku istočasno nameščenih pet oziroma sedem otrok. Menimo, da bi bilo smiselno določiti zgornjo mejo oziroma natančneje določiti kriterije glede namestitve k določenemu rejniku. Prav tako bi bilo smiselno določiti rejnino za prvega, drugega in vsakega naslednjega otroka zaradi vpliva fiksnih stroškov, ki se pokrivajo z oskrbnino.
- V 14. členu ZIRD je določeno, da otrokovemu sorodniku ni treba kandidirati za izvajanje rejniške dejavnosti po določbah ZIRD. Ministrstvo izda otrokovemu sorodniku dovoljenje na podlagi pisne in obrazložene ugotovitve centra otroka, da je tovrstna oblika rejništva v otrokovo korist. Ocenjujemo, da bi ministrstvo moralo izdati podrobnejša navodila, na podlagi katerih bi centri presojali otrokovo korist, če bi bili nameščeni pri sorodnikih. Ugotovili smo, da so prakse centrov različne: v nekaterih centrih menijo, da sorodniki niso nujno tudi najbolj primerni rejniki in otroke nameščajo praviloma pri drugih rejnikih.
- V 46. členu ZIRD je določeno, da lahko center podaljša veljavnost rejniške pogodbe z rejnikom tudi po polnoletnosti otroka, če otrok zaradi motenj v telesnem ali duševnem razvoju ni sposoben za samostojno življenje in delo. Ugotovili smo, da je bilo v letu 2010 v rejništvu 45 otrok, ki so bili stari več kot 18 let in niso bili vključeni v izobraževalni proces, med njimi odrasla oseba, ki ji je rejništvo prenehalo, ker je dopolnila 60 let. Menimo, da je treba opredeliti starostno mejo pri inštitutu rejništva in najti drugo obliko varstva za odrasle osebe z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju.
- V prvem odstavku 52. člena ZIRD je določeno, da se oskrbnina zniža, če rejniku ni treba kriti stroškov za obleko in obutev za otroka v rejništvu. Oskrbnina se po 31. členu pravilnika zniža za

znesek v višini 25 odstotkov materialnih stroškov, ko obleko in obutev za otroka zagotavljajo starši ali otrok sam iz svojih prihodkov. Menimo, da centri potrebujejo podrobnejša navodila in kriterije, ki naj jih upoštevajo, saj praksa kaže na različno razumevanje določil glede ugotavljanja, vrste in višine prihodkov, ki vplivajo na znižanje oskrbnine. Zaradi navedenih dejstev so prakse centrov različne.

- V drugem odstavku 52. člena ZIRD je določeno, da se oskrbnina zviša ob izrednih izdatkih za potrebe otroka v rejništvu za znesek v višini 25 odstotkov materialnih stroškov. V 29. členu pravilnika je določeno, da je rejnik upravičen do zvišanja oskrbnine v višini 25 odstotkov materialnih stroškov ob izrednih izdatkih za potrebe otroka, povezanih z namestitvijo, če nima osnovnih življenjskih potrebščin, z izobraževalnim procesom, interesnimi dejavnostmi, z zdravjem, z drugimi posebnimi obravnavami ali s stroški obiskovanja matične družine. V 30. členu pravilnika je določeno, da se pravica do zvišanja oskrbnine dodeli začasno in se lahko podaljšuje, center pa najmanj enkrat letno preveri upravičenost do zvišanja oskrbnine. Ocenjujemo, da centri potrebujejo podrobnejša navodila in kriterije, ki naj jih upoštevajo, saj praksa kaže na različno razumevanje omenjenih določil. Tako nekateri centri presojujejo upravičenost do zvišanja oskrbnine za 25 odstotkov ob nastanitvi po "blažjih kriterijih" kot drugi ter praviloma za obdobje enega leta in s podaljševanjem, drugi zgolj za krajše obdobje (mesec ali dva). Zaradi omenjenih dejstev so precejšnja odstopanja med povprečno izplačanimi oskrbninami.
- V 33. členu pravilnika je določeno, da se rejniku plačilo dela zviša za 25 odstotkov, kadar gre za zmerno povečan obseg dela z otrokom v rejništvu, ali za 50 odstotkov, kadar gre za zelo povečan obseg dela z otrokom. Pri tem pa ni nobenih kriterijev, po katerih bi se centri odločali med zmerno in zelo povečanim obsegom dela. Zaradi navedenih dejstev so prakse centrov različne.
- V 42. členu pravilnika je določeno, da usposabljanje za kandidate za izvajanje rejniške dejavnosti traja 10 do 12 ur. Program pa po določbi 43. pravilnika obsega naslednje sklope: koncept rejništva v socialnem delu, predstavitev rejniškega sistema in individualne projektne skupine, sodelovanje z matično družino, poglavja iz razvojne psihologije, čustvene potrebe otroka, čustvene potrebe otroka v rejništvu, poglavja iz psihologije družine. Usposabljanje rejnikov, ki traja 20 do 25 ur pa po programu usposabljanja⁶⁰, obsega predavanja, delavnice ter skupinske pogovore o lastnih izkušnjah. Ocenjujemo, da izobraževanje v omenjenem obsegu ne more usposobiti rejnikov za opravljanje rejništva, predvsem ne za delo z otroki s posebnimi potrebami⁶¹.

Pojasnilo ministrstva

Junija 2011 je bil sprejet Družinski zakonik (v nadaljevanju: zakonik), ki opredeljuje rejništvo kot obliko družinsko-pravnega varstva otrok, ki se izvaja z nego, vzgojo in oskrbovanjem v tuji družini, to je pri osebah, ki niso otrokovi starši oziroma posvojitelji niti skrbniki. Januarja 2011 je ministrstvo imenovalo delovno skupino za pripravo

⁶⁰ Program vsebuje naslednje sklope: poglobljanje znanja o otroku in njegovem razvoju, o posebnih potrebah otrok, razumevanje posebnosti položaja otroka rejenca, psihologija družine, družina in vzgoja, rejniška družina, sodelovanje med rejniško in matično družino ter izobraževanje rejnikov kot sodelavcev v projektnih skupinah in podobno.

⁶¹ Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 54/00, 118/06; v nadaljevanju: ZUOPP) v 2. členu določa, kdo so otroci s posebnimi potrebami. Otroci s posebnimi potrebami so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci, gluhi in naglušni otroci, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja oziroma posebne programe vzgoje in izobraževanja.

sprememb na področju rejništva, ki pripravlja spremembe ZIRD, ni pa še sprejela dokončnih odločitev glede spremembe koncepta izobraževanja rejnikov in finančnega vidika rejništva.

3.4 Nadzor ministrstva

Ministrstvo zagotavlja sredstva za rejništvo v proračunu in izdela terminski načrt mesečnih izplačil – transferov. Rejnine se izplačujejo do 15. v mesecu za tekoči mesec, prispevki za socialno varstvo pa za poklicne rejnike do 15. v mesecu za pretekli mesec. Centri vnašajo podatke o rejninah in poklicnih rejnikih v računalniški program IS-CSD. Izvajalec obdelav vnesenih podatkov je RAIS, Računalniške aplikacije in svetovanje, d. o. o., Ljubljana. Ministrstvo spremlja in kontrolira pravilnost vnosa podatkov, ki vplivajo na višino in obdobje izplačevanja rejnin naključno izbranih upravičencev, in o ugotovljenih napakah obvešča pristojne centre, ki so zadolženi za vnos podatkov in njihovo pravilnost.

Nadzor nad delom centrov je urejen v Pravilniku o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva⁶² (v nadaljevanju: pravilnik o izvajanju inšpekcijskega nadzora). Nadzor izvaja socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo. Nadzoruje primernost uporabljenih metod dela in kakovosti storitev ter drugih nalog, s katerimi se preprečujejo ali odpravljajo socialne stiske in težave upravičencev, preverja izvajanje materialnih predpisov ter ugotavlja kakovost izvajanja javnih pooblastil.

V poslovnih poročilih Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leti 2009 in 2010 je predstavljeno tudi opravljeno delo socialne inšpekcije, ki pa v teh dveh letih ni vključevalo nadzorov izvajanja nalog rejništva pri centrih. Omenjeni nadzor je bil opravljen v letu 2008 pri dvajsetih centrih⁶³. Pri petnajstih centrih so bile ugotovljene pomanjkljivosti, ki niso bistveno vplivale na izvajanje storitve, pri petih centrih pa so bile ugotovljene tudi nepravilnosti, ki so pomembno vplivale na zakonitost poslovanja, zato je socialna inšpekcija centrom izdala odločbe za izvedbo potrebnih ukrepov. Socialna inšpekcija ukrepa tudi po pobudah, ki jih prejme v posameznem letu. V letu 2009 je socialna inšpekcija prejela 11 pobud, v letu 2010 pa le tri pobude v zvezi z izvajanjem rejniške dejavnosti.

Ministrstvo zagotavlja sredstva za rejništvo v proračunu in poroča o porabljenih sredstvih v zaključnem računu proračuna, zato glede na naše ugotovitve o pravilnosti porabe sredstev centrov, ki jih opisujemo v naslednji točki, ocenjujemo, da bi moralo poostri nadzor nad delom centrov, ki se nanaša na obračun in izplačilo transferov, namenjenih izvajanju rejništva. Predvsem je treba odpraviti nepravilnosti zaradi neuskkljenih podatkov o prejemkih posameznega upravičenca, ki vplivajo na porabo proračunskih sredstev za rejništvo.

⁶² Uradni list RS, št. 74/04.

⁶³ Socialna inšpekcija vsako leto izbere določena področja delovanja centrov in jih preveri pri izbrani populaciji centrov.

4. PRAVILNOST IZVAJANJA NALOG REJNIŠTVA V CENTRIH ZA SOCIALNO DELO

V reviziji smo preverjali pravilnost poslovanja izbranih centrov na področju rejništva, razen v delu, v katerem to poslovanje preverja socialna inšpekcija⁶⁴. Preverjali smo naloge centrov pri izboru kandidatov za rejnike, naloge pri izvajanju rejništva in pri sklepanju rejniških pogodb. Posebni poudarek je bil na preverjanju določanja in obračunavanja rejnin. O zvišanju ali znižanju oskrbnine odloča center, o zvišanem plačilu dela za 25 oziroma 50 odstotkov pa na predlog centra odločajo komisije ene izmed podskupin centrov, kamor centri, na katere se nanaša revizija, spadajo. Posamezno komisijo sestavljajo tri strokovne delavke, praviloma iz centrov, ki nimajo predlogov za zvišanje plačila dela. V evidenčno knjigo, ki jo vodi koordinator komisije, se vpisujejo vsi predlogi za zvišanje plačila dela in odločitve komisije. Pri delu uporablja določila ZIRD in pravilnika. Komisije odločajo tudi o znižanem normativu in trajanju znižanega normativa, kot to določa 24. člen ZIRD.

Centri uporabljajo za urejanje namestitve otroka v rejništvo, spremljanje rejništva, delo s kandidati za rejnike, izdelavo ocene primernosti kandidatov za rejnike, vpis v register, izdelavo opisne ocene, urejanje rejništva kot poklic, izobraževanje rejnic in rejnikov v okviru centra standarde po Katalogu javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo⁶⁵ (v nadaljevanju: katalog javnih pooblastil). Katalog javnih pooblastil se ne uporablja v delu, kjer so določeni normativi, ki opredeljujejo trajanje po vrstah dejanj, ki jih morajo izvesti strokovni delavci v posameznem primeru rejništva.

⁶⁴ Postopke namestitve otroka v rejniško družino, delovanje individualnih projektних skupin za otroka, ravnanja za odpravo vzrokov, zaradi katerih je bil otrok oddan oziroma nameščen v rejništvo, ter ravnanja, ki so povezana s prenehanjem rejništva, preverja socialna inšpekcija.

⁶⁵ Katalog je določila skupnost centrov leta 2008 in ga je na podlagi 68.c člena ZSV objavilo ministrstvo.

4.1 Center za socialno delo Celje

Center Celje v letnih načrtih in poslovnih poročilih za leti 2009 in 2010 področja rejništva ni obravnaval. Strokovni delavki na področju rejništva enkrat letno poročata strokovnemu svetu⁶⁶ o številu otrok v rejništvu, individualnih težavah in dogajanjih, pomembnih za osebni razvoj otrok.

Na dan 31. 12. 2010 je bilo v centru Celje skupaj 60 otrok v rejništvu, kar je predstavljalo 5,3 odstotka vseh otrok v rejništvu, in 36 rejnikov, pri katerih so bili nameščeni otroci. Poleg tega je bilo v registru še deset rejnikov, pri katerih na ta dan ni bilo nameščenih otrok. Evidentiran je bil en poklicni rejnik, pri katerem so bili na dan 31. 12. 2010 štirje otroci. V letih 2009 in 2010 je center Celje namestil v rejništvo 15 otrok, kar predstavlja 5,4 odstotka vseh otrok, na novo vključenih v rejništvo. V enakem obdobju je bilo evidentiranih 14 zaključenih rejništev, kar predstavlja 5,3 odstotka vseh otrok v rejništvu. Rejniki s področja centra Celje so v letu 2010 uveljavljali zvišano oskrbnino za šest otrok. Za 19 otrok so rejniki prejeli znižano oskrbnino, za štiri pa zvišano plačilo dela.

O znižanju in zvišanju oskrbnine za 25 odstotkov je odločil center Celje v rejniških pogodbah. O zvišanem plačilu dela za 25 oziroma 50 odstotkov je odločala komisija šeste⁶⁷ podskupine centrov, ki se je sestajala po potrebi.

Strokovne naloge s področja rejništva sta poleg drugih nalog v letih 2009 in 2010 opravljali dve strokovni delavki, tako da je naloge rejništva opravljal 1,3 strokovnega delavca. Center Celje ocenjuje, da bi po normativih iz kataloga javnih pooblastil potreboval 2,3 strokovnega delavca.

Izplačila oskrbnin za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Celje in plačilo dela rejnikom v letih 2009 in 2010 je prikazano v tabeli 12.

⁶⁶ Strokovni svet je kolegijski strokovni organ centra, ki obravnava vprašanja s področja strokovnega dela centra, odloča o strokovnih vprašanjih v okviru pooblastil, določenih v statutu, določa strokovne podlage za programe dela in razvoja centra, daje svetu centra in direktorju mnenja ter predloge glede organizacije dela in pogojev za razvoj dejavnosti ter opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom določene naloge.

⁶⁷ Sestavljajo ga centri Celje, Dravograd, Laško, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Velenje in Žalec.

Tabela 12: Izplačilo oskrbnine in plačilo dela za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Celje

Mesec	Leto 2009		Leto 2010		Indeks 2010/2009	
	Število otrok	Znesek v evrih	Število otrok	Znesek v evrih	(6)=(4)/(2)*100	(7)=(5)/(3)*100
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Januar	60	26.790	62	27.658	103	103
Februar	61	27.035	60	27.151	98	100
Marec	63	27.635	59	26.883	94	97
April	62	26.829	60	27.984	97	104
Maj	64	27.786	59	27.251	92	98
Junij	63	27.285	62	28.852	98	106
Julij	64	29.645	62	29.355	97	99
Avgust	65	32.867	62	29.794	95	91
September	62	27.174	60	27.393	97	101
Oktober	63	28.310	56	26.286	89	93
November	63	28.100	57	26.248	90	93
December	64	28.841	58	27.279	91	95
Skupaj	63	338.297	60	332.134	95	98

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Iz državnega proračuna je bilo v letu 2009 izplačano za oskrbnino in plačilo dela za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Celje 338.297 evrov, kar znaša v povprečju 447 evrov mesečno na otroka v rejništvu. V letu 2010 je znašala izplačana oskrbnina na otroka v rejništvu v povprečju 461 evrov, kar je za 3,1 odstotka več kot leto poprej. V obeh letih je center Celje izplačal za 10,2 oziroma za 9,1 odstotka nižjo povprečno oskrbnino kot je bila izplačana v Republiki Sloveniji.

Socialna inšpekcija je v letu 2006 opravila redni inšpekcijski nadzor, v katerem za področje rejništva ni ugotovila nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki bi bistveno vplivale na izvajanje storitev. Center Celje je delo na področju rejništva organiziral s poudarkom na timskem delu in odločanju na strokovnem kolegiju direktorice.

4.1.1 Rejniki, ki so v letih 2009 in 2010 pridobili dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letu 2009 sta na področju centra Celje pridobili dovoljenje dve rejnici, h katerima je bil v letih 2009 in 2010 nameščen otrok s področja centra Celje. Ena rejnica je bila sorodnica otroka, zanj je v letih 2009 in 2010 prejela rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela. V letu 2010 je pridobila

dovoljenje ena rejnica, h kateri pa v tem letu ni bilo nameščenih otrok. Vse rejnice so izpolnjevale pogoje za pridobitev dovoljenja.

4.1.2 Rejniki, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letu 2009 je prenehalo dovoljenje petim rejniciam, v letu 2010 pa eni rejnici, ker so odjavile izvajanje rejniške dejavnosti. Vse so izpolnjevale pogoje za pridobitev dovoljenja, udeleževale so se tudi dodatnega usposabljanja, ki ga izvaja skupnost centrov. Rejnice v letih 2009 in 2010 niso več imele otrok v rejništvu.

4.1.3 Otroci, ki jih je center Celje v letih 2009 in 2010 namestil v rejniško družino

V letu 2009 je center Celje namestil šest otrok v pet rejniških družin, od tega dva k sorodnikom. Vsi otroci so bili namešчени na območju centra Celje. Razlogi za namestitev v rejniško družino so bili: smrt enega od staršev (za enega otroka), uživanje nedovoljenih drog obeh staršev (za enega otroka), nesposobnost enega ali obeh staršev skrbeti za otroka (za štiri otroke).

Center Celje je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino za štiri otroke zaradi namestitve in izobraževanja otroka;
- znižano oskrbnino za enega otroka zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina);
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za enega otroka.

V letu 2010 je center Celje namestil štiri otroke v štiri rejniške družine. Dva otroka sta bili nameščena v rejniške družine na področju centra Celje, dva pa izven tega področja. Razlogi za namestitev v rejniško družino so bili: nesposobnost enega ali obeh staršev skrbeti za otroka (za dva otroke), vedenjske težave otroka (za dva otroke).

Center Celje je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino za dva otroke zaradi namestitve in drugih posebnih obravnav;
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za dva otroke.

Center Celje je v rejniških pogodbah oziroma aneksih določal rejnino z zvišano oskrbnino za obdobje, ki ni bilo daljše od treh mesecev. Za zvišanja oskrbnine je center Celje v spisih o rejništvih delal uradne zaznamke, v katerih je obrazložil upravičenost do zvišanja s prilogami, ki so izkazovale izredne izdatke oziroma upravičile zvišanje oskrbnine.

Center Celje je pri določanju in obračunavanju rejnine za otroke, ki so bili namešчени v letih 2009 in 2010, ravnal v nasprotju s predpisi v naslednjih primerih:

4.1.3.a V enem primeru center Celje pri določanju rejnine za mesec, ko je bil otrok oddan v rejniško družino, ni upošteval družinske pokojnine, ki jo je prejemal otrok. Ker center Celje ni znižal oskrbnine v skladu z 31. členom pravilnika, je bilo porabljenih za 55 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.1.3.b Center Celje je za januar leta 2010 določil rejnino z zvišano oskrbnino zaradi izrednih izdatkov za potrebe otroka, povezanih z izobraževalnim procesom, otrok pa je bil upravičen do državne štipendije, ki je znašala 194 evrov. Center Celje ob zvišanju oskrbnine zaradi izobraževalnega procesa ni preveril upravičenosti rejnice do zvišane oskrbnine oziroma ni izkazal izrednih izdatkov za izobraževalni proces. Ravnanje centra Celje je bilo v nasprotju s 30. členom pravilnika v povezavi z 29. členom pravilnika, zato je bilo porabljenih za 67 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.1.3.c Za otroka, ki je bil nameščen v rejniške družine v juniju 2009 in za katerega je center Celje določal rejnino, je Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljevanju: sklad) plačeval otrokovi materi nadomestilo preživnine. Center Celje ob namestitvi in pri določanju višine rejnine ni ugotavljal prihodkov otroka. Po 21.č členu Zakona o Javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije⁶⁸ (v nadaljevanju: ZJSRS) nadomestilo ne pripada otroku, ki je oddan v rejništvo. Ministrstvo in centri na podlagi 65. člena ZIRD vodijo evidence o otrocih v rejništvu oziroma podatke o izplačanem nadomestilu preživnine. Podatke o tem zbirajo neposredno in iz uradnih zbirk sklada, dolžnost sklada je tudi, da pridobiva v postopku priznanja nadomestila preživnine od ministrstva in centrov podatek o oddaji v rejništvo. Sklad je v juniju 2009 obvestil center Celje, da je zakonita zastopnica otroka od leta 2002 prejemale nadomestilo preživnine. Center je decembra 2009 sklad obvestil, da je otrok v rejništvu od junija istega leta.

4.1.4 Otroci, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo rejništvo

V letu 2009 je prenehalo rejništvo petim otrokom, ki so bili nameščeni v petih rejniških družinah. Dva otroka sta bila nameščena v rejniški družini izven področja centra Celje, eden je bil pri sorodniku. Razlogi za prenehanje rejništva so bili naslednji: osamosvojitvev otroka, zaključek šolanja, dosežena polnoletnost, zaposlitev in posvojitvev.

Center Celje je v rejniških pogodbah določil:

- znižano oskrbnino za otroka zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina);
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za ostale otroke.

V letu 2010 je prenehalo rejništvo desetim otrokom⁶⁹, ki so bili nameščeni pri devetih rejnikih, dva sta bila nameščena pri sorodnikih. Vsi, razen štirih, so bili nameščeni na področju centra Celje. Razlogi za

⁶⁸ Uradni list RS, št. 78/06-UPB2.

⁶⁹ Center Celje je leta 1997 oddal v rejništvo polnoletno invalidno osebo, katere rejništvo ni prenehalo iz zakonskih razlogov, določenih v 170. členu ZZZDR, ampak je za njega center Celje prenehal obračunavati rejnino, ko je dopolnila 60. leto starosti, ker ni bil več mogoč vnos podatkov, potrebnih za obračun rejnine, v računalniški program IS-CSD.

prenehanje rejništva so bili: zaposlitev, zaključek šolanja, vrnitev v matično družino, dopolnitev 26. leta starosti, drugo (starost 60 let). Center Celje je v rejniških pogodbah določil:

- znižano oskrbnino za šest otrok⁷⁰ zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina, nadomestilo za invalidnost);
- zvišano oskrbnino zaradi drugih posebnih obravnav in izobraževanja za dva otroke;
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za dva otroke.

Center Celje je pri določanju in obračunavanju rejnine za otroke oziroma nameščanju odraslih oseb v rejništvo, katerih rejništvo je prenehalo v letih 2009 in 2010, ravnal v nasprotju s predpisi v naslednjih primerih:

4.1.4.a En otrok je prejemal preživnino v znesku 80 evrov, ki je bila višja od zneska znižanja oskrbnine. Center Celje je v letu 2009 za rejnici obračunaval rejnino z znižano oskrbnino, v letu 2010 pa rejniku ni znižal oskrbnine. Če bi center Celje v skladu z določbo 31. člena pravilnika znižal oskrbnino za otroka, ki je prejemal preživnino, bi bilo v letu 2010 porabljenih za 107 evrov manj proračunskih sredstev.

4.1.4.b V enem primeru je center Celje obračunal rejnino po prenehanju rejniške pogodbe. Center Celje je ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 58. člena ZIRD in porabil za 409 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.1.4.c V enem primeru je center Celje v nasprotju s prvim odstavkom 157. člena ZZZDR oddal v rejništvo odraslo osebo. Center Celje je odraslo osebo, ki je bila prejemnik nadomestila za invalidnost po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb⁷¹, oddal v rejništvo in jo leta 1997 namestil k bratu. Rejnik je zanjo dobival rejnino do njenega dopolnjenega 60 leta. Polnoletne osebe center Celje ne bi smel oddati v rejništvo, saj je rejništvo namenjeno varstvu in vzgoji otrok (154. člen ZZZDR). Rejnik je v letih 2009 in 2010 prejel 6.591 evrov rejnine za osebo, za katero bi moral center Celje uporabiti obliko varstva, namenjeno odraslim osebam.

4.2 Center za socialno delo Maribor

Center Maribor v programih dela in programskih usmeritvah za leti 2009 in 2010 za področje rejništva ni določil konkretnih ciljev. V poslovnih poročilih za leti 2009 in 2010 pa je poročal o nalogah, ki sta jih izvedli dve strokovni delavki, ki izvajata naloge rejništva (nameščanje otrok v rejništvo, spremljanje rejništva, delo s kandidati za rejnike, izdelava ocene primernosti kandidatov za rejnike, vpis v register rejnikov, urejanje statusa rejnikov, izobraževanje rejnikov, skupinsko in skupnostno socialno delo).

Po stanju na dan 31. 12. 2010 so bili v centru Maribor evidentirani 103 otroci v rejništvu, kar predstavlja 9,1 odstotka vseh, in 52 rejnikov (7,7 odstotka vseh, pri katerih so bili nameščeni otroci). V registru je bilo

⁷⁰ Za polnoletno osebo, ki je prejemala nadomestilo za invalidnost, je center Celje določil rejnino v skladu z navodilom ministrstva (Navodilo za obračunavanje rejnine za rejence, ki prejemajo nadomestilo, št. 142-00-070/2002-42 z dne 17. 11. 2003) tako, da je znižal oskrbnino za 25 odstotkov materialnih stroškov in ni priznal denarnega prejema v znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka.

⁷¹ Uradni list SRS, št. 41/83.

devet rejnikov, pri katerih niso bili nameščeni otroci. Rejniki s področja centra Maribor so uveljavljali zvišano oskrbnino za 64 otrok, kar predstavlja 14,8 odstotka vseh otrok, za katere se je plačevala zvišana oskrbnina. Za 28 otrok so rejniki prejeli zvišano plačilo dela, kar je 11,2 odstotka od skupaj 251 otrok v rejništvu, za katere so rejniki prejeli zvišano plačilo dela.

O znižanju in zvišanju oskrbnine za 25 odstotkov je odločil center v rejniških pogodbah. O zvišanem plačilu dela za 25 oziroma 50 odstotkov pa je odločala komisija tretje⁷² podskupine centrov, ki se je sestajala kot intervizijska skupina, po potrebi vsaka dva do tri mesece.

Na področju centra Maribor je bilo 12 poklicnih rejnikov na dan 31. 12. 2010, pri katerih je bilo nameščenih skupaj 35 otrok. V letih 2009 in 2010 je bilo v rejništvo nameščenih 28 otrok (10 odstotkov vseh), zaključenih rejništev pa je bilo 27 (10,3 odstotka vseh).

Strokovne naloge s področja rejništva sta v letih 2009 in 2010 opravljali dve strokovni delavki. Center Maribor ocenjuje, da bi po normativih iz kataloga javnih del potreboval 4,9 strokovnega delavca.

Izplačila oskrbnin za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Maribor in plačilo dela rejnikom v letih 2009 in 2010 je prikazano v tabeli 13.

Tabela 13: Izplačilo oskrbnine in plačilo dela za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Maribor

Mesec	Leto 2009		Leto 2010		Indeks 2010/2009	
	Število otrok	Znesek v evrih	Število otrok	Znesek v evrih	(6)=(4)/(2)*100	(7)=(5)/(3)*100
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Januar	97	49.944	102	53.312	105	107
Februar	98	50.529	102	54.197	104	107
Marec	98	50.207	103	53.475	105	107
April	97	49.261	104	54.126	107	110
Maj	98	49.422	104	54.736	106	111
Junij	100	53.631	105	55.018	105	103
Julij	101	53.459	105	57.063	104	107
Avgust	102	54.838	106	56.691	104	103
September	95	49.869	104	54.588	110	110
Oktober	99	50.877	103	56.363	104	111
November	102	53.608	104	55.118	102	103
December	102	52.509	103	53.528	101	102
Skupaj	99	618.154	104	658.215	105	107

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

⁷² Sestavljajo jo centri Gornja Radgona, Lenart, Lendava, Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Ormož, Pesnica, Ptuj, Ruše in Slovenska Bistrica.

Iz državnega proračuna je bila v letu 2009 izplačana oskrbnina in plačilo dela za otroke v znesku 618.154 evrov, kar znaša v povprečju 520 evrov mesečno na otroka. V letu 2010 je izplačana oskrbnina na otroka v rejništvu znašala v povprečju 527 evrov, kar je za 1,3 odstotka več kot leto poprej. V obeh letih je center Maribor izplačal za 4,4 oziroma za 3,9 odstotka višjo povprečno oskrbnino na otroka, kot je bila izplačana v Republiki Sloveniji.

Socialna inšpekcija je v letu 2008 opravila redni inšpekcijski nadzor, v katerem je za področje rejništva ugotovila, da obstaja veliko tveganje, da bi se pri izvajanju nalog centra pri izvajanju rejniške dejavnosti pojavile pomanjkljivosti ali napake, in direktorju centra naložila sprejetje ustreznih organizacijskih ukrepov, ki bi zmanjšali možnost nenamernih opustitev dolžnih ravnanj. Center Maribor je leta 2008 poročal o ukrepih⁷³, ki po našem mnenju niso zadostni. Center Maribor je v letu 2011 uvedel notranjo kontrolo pri odločitvi glede povišanja ali znižanja oskrbnine v višini 25 odstotkov materialnih stroškov tako, da se odloča timsko (obe strokovni delavki s področja rejništva in vodja enote).

4.2.1 Rejniki, ki so v letih 2009 in 2010 pridobili dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letih 2009 in 2010 je dovoljenje pridobilo skupaj 18 rejnikov. Vsi razen enega so izpolnjevali pogoje za pridobitev dovoljenja, udeležili so se tudi dodatnega usposabljanja, ki ga izvaja skupnost centrov. V letu 2009 je ministrstvo na predlog centra Maribor izdalo dovoljenje rejniku, ki ni izpolnjeval pogojev iz prvega odstavka 5. člena ZIRD⁷⁴, vendar je bil mož pokojne rejnice, zato je otrok lahko ostal v isti rejniški družini. Center Maribor je posredoval vlogo in oceno o primernosti kandidata in njegove družine, ko je prej ugotovil, da je v otrokovo korist in v skladu z njegovimi željami, da kljub smrti rejnice ostane v isti rejniški družini.

V letu 2009 je na področju centra Maribor pridobilo dovoljenje deset rejnikov, od teh je bilo šest sorodnikov otrok v rejništvu. K osmim rejnikom je bilo nameščenih deset otrok, dva rejnika v letu 2009 nista imela otrok v rejništvu. Za otroke so rejniki v letu 2009 prejeli rejnino:

- brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za tri otroke;
- z zvišano oskrbnino za štiri otroke zaradi povečanih stroškov ob namestitvi in zaradi drugih obravnav ter stroškov izobraževanja;
- z zvišano oskrbnino ob namestitvi in z zvišanim plačilom dela za enega otroka zaradi povečanega obsega dela z otrokom s čustvenimi in vedenjskimi težavami;
- znižano oskrbnino za dva otroke zaradi lastnih prihodkov otrok (družinska pokojnina).

V letu 2010 je pridobilo dovoljenje osem rejnikov, od teh je bilo pet sorodnikov otrok, dva rejnika v letu 2010 nista imela otrok. K rejnikom je bilo v letu 2010 nameščenih sedem otrok, od tega dva s področja drugega centra. Rejniki so v letu 2010 prejeli rejnino:

- brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za tri otroke;
- z zvišano oskrbnino ob namestitvi za dva otroke in

⁷³ Ob namestitvi mladoletnega otroka v rejniško družino mora socialna delavka centra določiti datum prvega srečanja individualne projektne skupine in o datumu obvestiti vse člane.

⁷⁴ Imel je zaključeno osnovno šolo, ni bil sorodnik otroka, nameščenega v rejništvo, kot je določeno v ZIRD.

- znižano oskrbnino za dva otroka zaradi lastnih prihodkov otrok na podlagi rejniških pogodb, ki jo je z rejnico sklenil pristojni center.

4.2.2 Rejniki, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letu 2009 je štirim rejnicam prenehalo dovoljenje. Od tega sta dve rejnici odjavili izvajanje rejniške dejavnosti, dve pa umrli. V letu 2009 so bili pri treh rejnicah nameščeni trije otroci.

4.2.2.a Rejnica (babica) je za otroka vse leto prejemale povečano oskrbnino ob namestitvi. Kljub temu da je rejnica sredi meseca umrla, je bila v nasprotju s prvim odstavkom 58. členom ZIRD po prenehanju rejniške pogodbe izplačana rejnina za ves mesec (557 evrov). Center Maribor ni zahteval vračila preplačila rejnine v znesku 241 evrov, nova rejnica pa ni prejela ustrezne rejnine (povezava s točko 4.2.4.e).

V letu 2010 sta dva rejnika odjavila izvajanje rejniške dejavnosti, ker nista imela nameščenih otrok.

4.2.3 Otroci, ki jih je center Maribor v letih 2009 in 2010 namestil v rejniško družino

Center Maribor je v letu 2009 oddal v rejništvo 17 otrok, ki so bili nameščeni v 14 rejniških družin. Sedem otrok je bilo nameščenih k šestim rejnikom, ki so bili njihovi sorodniki. Razlogi za namestitev v rejniško družino so bili smrt enega od staršev, zdravstvene težave staršev, neustrezne socialne in družinske razmere, nesposobnost enega oziroma obeh staršev, da skrbi za otroka, zloraba otroka, ki so jo zakrivali starši, in uživanje nedovoljenih drog enega ali obeh staršev.

Center Maribor je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino zaradi namestitve, izobraževanja otrok in drugih posebnih obravnav ter zvišano plačilo dela za 50 odstotkov zaradi zelo povečanega obsega dela za šest otrok;
- zvišano oskrbnino zaradi namestitve, izobraževanja otrok in obiskov pri zdravnikih in različnih specialistih za pet otrok;
- znižano oskrbnino zaradi drugih prihodkov za dva otroka (družinska pokojnina);
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za štiri otroke.

Center Maribor je v letu 2010 oddal v rejništvo devet otrok, ki so bili nameščeni v osem rejniških družin. Pet otrok je bilo nameščenih k rejnikom, ki so bili njihovi sorodniki. Razlogi za namestitev v rejniško družino so bili neustrezne socialne in družinske razmere, nesposobnost enega oziroma obeh staršev skrbeti za otroka, uživanje nedovoljenih drog enega ali obeh staršev in zdravstvene težave enega ali obeh staršev.

Center Maribor je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino zaradi namestitve za šest otrok;
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za tri otroke.

Center Maribor je pri določanju in obračunavanju rejnine za otroke, ki so bili nameščeni v letih 2009 in 2010, ravnal v nasprotju s predpisi:

4.2.3.a V dveh primerih center Maribor pri določanju rejnine ni upošteval družinske pokojnine, ki sta jo prejela otroka⁷⁵. Ker center Maribor ni znižal oskrbnine v skladu z 31. členom pravilnika, je bilo porabljenih za 1.858 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.2.3.b Osmim otrokom je bila določena preživnina, ki je bila višja od zneska znižanja oskrbnine⁷⁶. Center Maribor ni ugotavljal, kako vpliva določena preživnina na višino rejnine in tudi ni izkazal ravnanja v skladu s splošnim pooblastilom 119. člena ZZZDR, da varuje koristi otroka ob neplačevanju preživnine oziroma urejanja preživnine po drugem roditelju. Če bi center Maribor v skladu z določbami 31. člena pravilnika znižal oskrbnino za otroke, ki so imeli določeno preživnino, bi bilo v letih 2009 in 2010 porabljenih za 3.961 evrov manj proračunskih sredstev. Z rejništvom po 156. členu ZZZDR ne preneha dolžnost staršev preživljati otroke (103. in 123. člen ZZZDR), zato se na podlagi določbe prvega odstavka 52. člena ZIRD oskrbnina zniža, ko obleko in obutev za otroka zagotavljajo starši ali otrok iz svojih prihodkov. Center pa je v šestih primerih za otroke, ki jih je v rejništvo namestil v letih 2009 in 2010, določil celo zvišano oskrbnino.

4.2.3.c Za otroka, ki je bil nameščen v rejništvo v letu 2009 in tega leta tudi premeščen v drugo rejniško družino, je prva rejnica v nasprotju s prvim odstavkom 58. člena ZIRD po prenehanju rejniške pogodbe prejela rejnino za ves mesec, ne pa sorazmerno času bivanja otroka v rejniški družini. Ker center Maribor ni upošteval prenehanja rejniške pogodbe, je bilo za 134 evrov preveč porabljenih proračunskih sredstev.

4.2.3.d Za pet otrok, ki so bili nameščeni v rejniške družine v letih 2009 in 2010 in za katere je center Maribor določal rejnino, je sklad plačeval⁷⁷ nadomestilo preživnine. Center Maribor ob namestitvi in pri določanju višine rejnine ni ugotavljal prihodkov otrok. Višina prihodkov otroka⁷⁸ po 31. členu pravilnika vpliva na višino oskrbnine. Po 21.č členu ZJSRS nadomestilo ne pripada otroku, ki je oddan v rejništvo. Ministrstvo in centri na podlagi 65. člena ZIRD vodijo evidence o otrocih v rejništvu oziroma podatke o izplačanem nadomestilu preživnine. Podatke o tem zbirajo neposredno ter iz uradnih zbirk sklada. Dolžnost sklada je tudi, da v postopku priznanja nadomestila preživnine pridobi od ministrstva in centrov podatek o oddaji v rejništvo.

4.2.4 Otroci, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo rejništvo

V letu 2009 je prenehalo rejništvo 14 otrokom, od teh sta bila dva nameščena pri sorodnikih. Razlogi za prenehanje rejništva so bili naslednji: posvojitve, vrnitev v matično družino, namestitve v vzgojni zavod, polnoletnost, namestitve v krizni center, prekinitev šolanja in osamosvojitve.

⁷⁵ Prvi 235 evrov mesečno, drugi 141 evrov mesečno.

⁷⁶ Znižanje oskrbnine v višini 25 odstotkov materialnih stroškov je znašalo od 1. 1. do 30. 6. 2009 – 65,55 evra, od 1. 7. do 30. 6. 2010 – 67,06 evra, od 1. 7. do 31. 12. 2010 – 67,86 evra.

⁷⁷ V treh primerih rejnicam, v dveh primerih pa mamam otrok, ki so otroke oddale v rejništvo.

⁷⁸ Samo nadomestilo preživnine ne vpliva na višino oskrbnine oziroma njeno znižanje, saj se izključuje z rejnino.

Center Maribor je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino zaradi namestitve in izobraževanja otrok za osem otrok;
- zvišano oskrbnino zaradi namestitve in drugih posebnih obravnav ter zvišano plačilo dela za 50 odstotkov zaradi zelo povečanega obsega dela za dva otroka;
- zvišano plačilo dela za 50 odstotkov zaradi zelo povečanega obsega dela za enega otroka;
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za tri otroke.

V letu 2010 je prenehalo rejništvo 12 otrokom, od tega je bil en otrok nameščen pri sorodnikih. Razlogi za prenehanje rejništva so bili: posvojitev, vrnitev v matično družino, namestitev v vzgojni zavod, zaposlitev in zaključek šolanja.

Center Maribor je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino zaradi namestitve, izobraževanja in drugih posebnih obravnav za pet otrok;
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za sedem otrok.

Center Maribor je pri določanju in obračunavanju rejnine za otroke, katerih rejništvo je prenehalo v letih 2009 in 2010, ravnal v nasprotju s predpisi:

4.2.4.a V enem primeru center Maribor pri določanju rejnine ni upošteval družinske pokojnine, ki jo je prejemal otrok⁷⁹. Ker center Maribor ni znižal oskrbnine v skladu z 31. členom pravilnika, je bilo v letu 2009 porabljenih za 460 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.2.4.b Šestim otrokom je bila določena preživnina, ki je bila višja od zneska znižanja oskrbnine. Center Maribor ni ugotavljal, kako vpliva določena preživnina na višino rejnine, izkazal tudi ni ukrepanja v skladu s splošnim pooblastilom 119. člena ZZZDR, da varuje koristi otroka ob neplačevanju preživnine oziroma urejanja preživnine po drugem roditelju. Če bi center Maribor v skladu z določbami 31. člena pravilnika znižal oskrbnino za otroke, ki so imeli določeno preživnino, bi bilo v letih 2009 in 2010 porabljenih za 1.557 evrov manj proračunskih sredstev. Center Maribor je namesto znižane oskrbnine rejnikom določil zvišano oskrbnino za štiri otroke, za katere je rejništvo prenehalo v letih 2009 in 2010.

4.2.4.c V 16 primerih je center Maribor obračunal rejnino po prenehanju rejniške pogodbe. Center Maribor je ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 58. člena ZIRD in porabil za 5.922 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.2.4.d V dveh primerih center Maribor ni obračunal rejnine v skladu z rejniško pogodbo. Eni rejnici je v nasprotju z rejniško pogodbo obračunal za 201 evrov preveč rejnine, drugi rejnici, ki ji je bila določena rejnina s povišano oskrbnino zaradi stroškov, povezanih z interesnimi dejavnostmi otroka, pa je center Maribor obračunal za 201 evro premalo rejnine.

4.2.4.e Center Maribor rejniku ni obračunal sorazmernega dela rejnine (za osem dni) za mesec, v katerem je namestil otroka v rejniško družino. Center Maribor je v nasprotju s prvim odstavkom 57. člena ZIRD v letu 2009 obračunal za 131 evrov premalo rejnine.

⁷⁹ Večja kot 25 odstotkov materialnih stroškov za otroka.

4.3 Center za socialno delo Domžale

Center Domžale je v letnih načrtih in poslovnih poročilih za leti 2009 in 2010 obravnaval področje rejništva. Strokovni delavki na področju rejništva sta izdelali podrobni poročili o delu z rejniškimi družinami in otroki.

V centru Domžale je bilo v letih 2009 in 2010 evidentiranih največ rejnikov. Po stanju na dan 31. 12. 2010 je bilo 62 rejnikov, pri katerih so bili nameščeni otroci, kar predstavlja 9,2 odstotka vseh rejnikov. V registru je bilo evidentiranih še deset rejnikov, ki na dan 31. 12. 2010 niso imeli otrok v rejništvu. Na dan 31. 12. 2010 je bilo 27 poklicnih rejnikov, kar predstavlja 21,1 odstotka vseh poklicnih rejnikov. Pri poklicnih rejnikih je bilo nameščenih 82 otrok, kar je 21,2 odstotka vseh otrok nameščenih pri poklicnih rejnikih.

Na dan 31. 12. 2010 je bilo s področja centra Domžale v rejništvu le 30 otrok. V letih 2009 in 2010 je bilo v rejništvo nameščenih devet otrok (3,2 odstotka vseh), zaključenih pa je bilo 12 rejništev (4,6 odstotka vseh).

O znižanju in zvišanju oskrbnine za 25 odstotkov je odločil center Domžale v rejniških pogodbah. O zvišanem plačilu dela za 25 oziroma 50 odstotkov pa je odločala komisija druge⁸⁰ podskupine centrov, ki se je sestajala po potrebi.

Strokovne naloge s področja rejništva so poleg drugih nalog v letih 2009 in 2010 opravljale tri strokovne delavke.

Izplačila oskrbnin za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Domžale in plačilo dela rejnikom v letih 2009 in 2010 je prikazano v tabeli 14.

⁸⁰ Sestavljajo ga centri za socialno delo Domžale, Hrastnik, Jesenice, Kamnik, Kranj, Litija, Radovljica, Škofja Loka, Trbovlje, Tržič in Zagorje ob Savi.

Tabela 14: Izplačilo oskrbnine in plačilo dela za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Domžale

Mesec	Leto 2009		Leto 2010		Indeks 2010/2009	
	Število otrok	Znesek v evrih	Število otrok	Znesek v evrih	(6)=(4)/(2)*100	(7)=(5)/(3)*100
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Januar	37	20.928	26	16.358	70	78
Februar	37	21.455	26	14.574	70	68
Marec	37	21.047	30	19.158	81	91
April	37	20.583	30	16.953	81	82
Maj	37	21.321	31	17.124	84	80
Junij	36	19.763	33	18.765	92	95
Julij	33	18.072	33	18.727	100	104
Avgust	33	18.568	33	19.025	100	103
September	32	17.492	33	18.495	103	106
Oktober	31	17.200	33	15.877	107	92
November	30	15.777	30	17.215	100	109
December	30	14.994	30	16.406	100	109
Skupaj	34	227.200	31	208.677	91	92

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Iz državnega proračuna je bila v letu 2009 izplačana oskrbnina in plačilo dela za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Domžale v znesku 227.200 evrov, kar znaša v povprečju 557 evrov mesečno na otroka v rejništvu. V letu 2010 je izplačana oskrbnina na otroka v rejništvu v povprečju znašala 561 evrov, kar je za 0,7 odstotka več kot leto poprej. V obeh letih je center Domžale izplačal za 11,8 oziroma 10,7 odstotka višjo povprečno oskrbnino na otroka, kot je bila izplačana v Republiki Sloveniji. Rejniki s področja centra Domžale so v letu 2010 prejeli zvišano oskrbnino za 18 otrok, za sedem znižano oskrbnino in za 22 otrok zvišano plačilo dela.

Socialna inšpekcija je v letu 2008 opravila redni inšpekcijski nadzor, v katerem je za področje rejništva ugotovila nepravilnosti in pomanjkljivosti, zaradi katerih je od centra Domžale zahtevala sprejem ustreznih organizacijskih ukrepov in vzpostavitev notranje kontrole, ki bi preprečevala nastanek nepravilnosti. Center Domžale je delo na področju rejništva organiziral tako, da imajo organizirani "svetovalnici" za rejniške družine in za rejništvo in skrbništvo mladoletnih.

4.3.1 Rejniki, ki so v letih 2009 in 2010 pridobili dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letih 2009 in 2010 je pridobilo dovoljenje šest rejnikov. Vsi so izpolnjevali pogoje za pridobitev dovoljenja. V letu 2009 je na področju centra Domžale pridobila dovoljenje ena rejnica, h kateri v letih 2009 in 2010 ni bilo nameščenih otrok.

V letu 2010 je pridobilo dovoljenje pet rejnikov. Ena rejnica ni imela nameščenih otrok. K štirim rejnikom je bilo nameščenih deset otrok, sedem otrok je bilo s področja drugega centra. Ena rejnica je bila sorodnica treh otrok. Rejniki so v letu 2010 prejeli rejnino:

- z znižano oskrbnino jih je prejelo šest zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina),
- z zvišano oskrbnino trije, dva zaradi namestitve, en pa zaradi zdravja otroka,
- brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za enega otroka.

4.3.2 Rejniki, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letih 2009 in 2010 je prenehalo dovoljenje 15 rejnikom. Vsi so izpolnjevali pogoje za pridobitev dovoljenja, udeleževali so se tudi dodatnega usposabljanja, ki ga izvaja skupnost centrov.

V letu 2009 je prenehalo dovoljenje sedmim rejnikom, ker so odjavili izvajanje rejniške dejavnosti. Štirje rejniki v letu 2009 niso več imeli otrok v rejništvu, k ostalim so bili nameščeni trije otroci, eden je bil s področja drugega centra. Rejniki so za njih v letu 2009 prejeli rejnino:

- z znižano oskrbnino za enega otroka zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina);
- z zvišanim plačilom dela za 50 odstotkov zaradi zelo povečanega obsega dela z otrokom;
- brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za enega otroka.

V letu 2010 je prenehalo dovoljenje osmim rejnikom, ker so odjavili izvajanje rejniške dejavnosti. Dve rejnici v letih 2009 in 2010 nista več imeli otrok v rejništvu, k ostalim je bilo nameščenih 12 otrok. Osem otrok je bilo s področja drugega centra. Rejniki so za njih v letih 2009 in 2010 prejeli rejnino:

- z znižano oskrbnino za pet otrok zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina), od teh za enega še z zvišanim plačilom dela za 50 odstotkov zaradi zelo povečanega obsega dela z otrokom;
- z zvišano oskrbnino za štiri otroke zaradi izobraževanja otrok in obiskov, od teh za enega še z zvišanim plačilom dela za 50 odstotkov zaradi zelo povečanega obsega dela z otrokom;
- brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za tri otroke.

Center Domžale je pri določanju in obračunavanju rejnine rejnikom, ki jim je prenehalo dovoljenje v letih 2009 in 2010, ravnal v nasprotju s predpisi:

4.3.2.a V petih primerih je center Domžale obračunal rejnikom rejnino po prenehanju rejniške pogodbe. Center je ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 58. člena ZIRD in porabil za 837 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.3.2.b Rejnici je bila od 1. 7. 2008 do 8. 1. 2009 obračunana zvišana oskrbnina zaradi izrednih izdatkov za potrebe otroka, povezanih z izobraževalnim procesom. Otrok, nameščen k njej, pa je bil od 1. 9. 2008 do zaključka izobraževalnega programa upravičen do državne štipendije, ki je znašala 169 evrov. Center Domžale ob zvišanju oskrbnine zaradi izobraževalnega procesa ni preveril upravičenosti rejnice do tega oziroma ni izkazal izrednih izdatkov za izobraževalni proces. Ravnanje centra Domžale je bilo v nasprotju s 30. členom v povezavi z 29. členom pravilnika.

4.3.3 Otroci, ki jih je center Domžale v letih 2009 in 2010 namestil v rejniško družino

Center Domžale v letu 2009 ni oddajal otrok v rejništvo, v letu 2010 pa jih je namestil sedem v štiri rejniške družine. Štirje otroci so bili nameščeni k dvema rejnicama, ki sta bili njihovi sorodnici. Vsi otroci so bili nameščeni v rejniške družine na področju centra Domžale. Razlogi za namestitve v rejniško družino so bili smrt enega ali obeh staršev, odločitev otroka za odhod iz matične družine, nesposobnost enega ali obeh staršev skrbeti za otroka.

Center Domžale je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino in zvišano plačilo dela za 50 odstotkov zaradi namestitve in zelo povečanega obsega dela z otrokom za tri otroke;
- znižano oskrbnino za tri otroke zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina);
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za enega otroka.

Center Domžale je v rejniških pogodbah oziroma aneksih k njim določal rejnine z zvišanjem oziroma znižanjem oskrbnine in plačila dela do konca tekočega leta in takrat preverjal upravičenost do določene višine rejnine za prihodnje obdobje. Center Domžale izkazuje upravičenost zvišanja oskrbnine z uradnim zaznamkom in zvišanja plačila dela pa z obrazloženim predlogom in sklepom komisije.

Center Domžale je pri določanju in obračunavanju rejnine za otroke, ki so bili nameščeni v letu 2010, ravnal v nasprotju s predpisi v naslednjih primerih:

4.3.3.a V enem primeru center Domžale pri določanju rejnine ni upošteval preživnine, ki jo je prejemal otrok⁸¹. Ker center Domžale ni znižal oskrbnine v skladu z 31. členom pravilnika, je bilo porabljenih za 675 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.3.3.b Center Domžale je rejnici za otroka, ki sta bila nameščena v rejniško družino maja 2010, določil do konca leta zvišano oskrbnino zaradi izrednih izdatkov, povezanih z namestitvijo otrok, in plačilo dela za 50 odstotkov. Center Domžale ob zvišanju oskrbnine zaradi namestitve otrok ni preveril upravičenosti rejnice do zvišane oskrbnine oziroma rejnica ni izkazala izrednih izdatkov, povezanih z namestitvijo. Ravnanje centra Domžale je bilo v nasprotju s 30. členom pravilnika v povezavi z 29. členom pravilnika, zato je bilo porabljenih za 576 evrov preveč proračunskih sredstev.

⁸¹ 225 evrov mesečno.

4.3.4 Otroci, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo rejništvo

V letu 2009 je prenehalo rejništvo devetim otrokom, ki so bili nameščeni v šest rejniških družin. Trije so bili nameščeni pri sorodnici. Vsi otroci so bili nameščeni v rejniške družine na področju centra Domžale. Razlogi za prenehanje rejništva so bili naslednji: vrnitev v matično družino, namestitvev v vzgojni zavod, osamosvojitvev, dopolnitev 26. leta starosti.

Center Domžale je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino in zvišano plačilo dela za 25 odstotkov zaradi obiskov pri zdravnikih in različnih specialistih ter drugih posebnih obravnav in zmerno povečanega obsega dela z otrokom za štiri otroke;
- zvišano oskrbnino in zvišano plačilo dela za 50 odstotkov zaradi obiskov pri zdravnikih in različnih specialistih in zelo povečanega obsega dela z otrokom;
- zvišano oskrbnino za štiri otroke zaradi namestitve in izobraževanja otrok.

V letu 2010 je prenehalo rejništvo trem otrokom, ki so bili nameščeni pri dveh rejnikih, en otrok je bil nameščen pri sorodnici. Vsi so bili nameščeni na področju centra Domžale. Razlogi za prenehanje rejništva so bili naslednji: eden se je zaposlil, dva pa sta zaključila šolanje. Center Domžale je v rejniških pogodbah določil:

- znižano oskrbnino za dva otroke zaradi drugih prihodkov (družinska pokojnina);
- zvišano oskrbnino zaradi drugih posebnih obravnav in izobraževanja otroka.

Center Domžale je pri določanju in obračunavanju rejnine za otroke, katerih rejništvo je prenehalo v letih 2009 in 2010, ravnal v nasprotju s predpisi v naslednjih primerih:

4.3.4.a V treh primerih je center Domžale obračunal rejnino po prenehanju rejniške pogodbe. Center je ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 58. člena ZIRD in porabil za 1.310 evrov preveč proračunskih sredstev.

4.3.4.b Center Domžale v enem primeru rejnine ni obračunal v skladu z rejniško pogodbo. Rejnici je v nasprotju z rejniško pogodbo obračunal za 121 evrov preveč rejnine.

4.3.4.c V enem primeru je center Domžale sklenil rejniško pogodbo za otroka⁸² in zanj obračunaval rejnino, kljub temu da ni bil nameščen v rejniško družino oziroma je ostal v matični družini. Center Domžale je leta 2003 v oceni o primernosti za izvajanje rejniške dejavnosti za rejniško družino ugotovil, da otrok živi z očetom, enako je v letu 2010 ugotovil v poročilu o delu individualne projektne skupine. Ravnanje centra Domžale je bilo v nasprotju z namenom rejništva kot oblike varstva otrok pri osebah, ki niso njihovi starši (2. člen ZIRD, 154. člen ZZZDR). Center Domžale je za otroka obračunaval rejnino rejnici, ki je bila otrokova babica in je živela z otrokovim očetom. Rejništvo se izvaja v tuji (rejniški) družini, namenjeno je otrokom, ki začasno ne morejo bivati v biološki družini, oziroma jih center odda v

⁸² Otroka je oddal v rejništvo isti rejnici Center za socialno delo Moste-Polje, ki je bil krajevno pristojen za otroka. Od leta 2003 je rejništvo v pristojnosti centra Domžale.

rejništvo, ker ne morejo živeti pri svojih starših⁸³. Rejnici je bilo v letih 2009 in 2010 neupravičeno izplačano za 11.941 evrov proračunskih sredstev.

Pojasnilo centra Domžale

Center Domžale je rejništvo prevzel od drugega centra, ko je za otroka skrbela babica. Center Domžale je ocenil, da je v največjo korist otroka nadaljevanje rejništva. Oče za otroka v finančnem in vzgojnem pomenu ni skrbel, čeprav je bil zakoniti zastopnik otroka, zato je otrok potreboval pomoč in podporo babice, ki je bila istočasno tudi rejnica.

Ocenjujemo, da niso bili izpolnjeni pogoji za oddajo otroka v rejništvo omenjeni rejnici, ker je otrok ostal v biološki družini, za katero bi center Domžale moral uporabiti drugo obliko pomoči družini.

4.4 Center za socialno delo Lendava

Center Lendava je v programih dela in programskih usmeritvah centra za leti 2009 in 2010 za področje rejništva načrtoval nadaljevanje aktivnosti pridobivanja novih (mlajših) rejniških družin, stalno spremljanje delovanja individualnih projektnih skupin za rejništvo, sodelovanje z otrokovo družino, da se družina pripravi za vrnitev otroka oziroma mladostnika v družino, kar pomeni odpravo vzrokov, zaradi katerih so bili otroci začasno odstranjeni iz biološke družine in oddani v rejništvo. V poslovnih poročilih za leti 2009 in 2010 je center Lendava poročal tudi o nalogah in aktivnostih, ki jih je izvedel na področju rejništva.

V centru Lendava je bilo na dan 31. 12. 2010 evidentiranih 12 rejnikov, pri katerih je bilo skupaj nameščenih 26 otrok, in dva rejnika, ki nista imela otrok. Poklicni rejniki so bili trije, pri njih pa je bilo nameščenih skupaj 15 otrok, od tega je imel prvi rejnik sedem otrok, drugi pet in tretji tri otroke.

V letih 2009 in 2010 je bilo nameščenih v rejništvo osem otrok (2,9 odstotka vseh) in šest zaključenih rejništev (2,3 odstotka vseh). Od teh je bila zvišana oskrbnina določena za dva otroke. O zvišanju oskrbnine za 25 odstotkov je odločil center v rejniških pogodbah. O zvišanem plačilu dela za 25 oziroma 50 odstotkov je odločala komisija tretje⁸⁴ podskupine centrov, kamor je vključen center Lendava.

Strokovne naloge s področja rejništva sta v letih 2009 in 2010 opravljali dve strokovni delavki, ena v deležu 40 odstotkov in druga v deležu 30 odstotkov vseh nalog, kar pomeni skupaj 0,7 strokovnega delavca. Center Lendava ocenjuje, da bi po normativih iz kataloga javnih del potreboval 1,25 strokovnega delavca.

Izplačila oskrbnin za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Lendava in plačilo dela rejnikom v letih 2009 in 2010 je prikazano v tabeli 15.

⁸³ Prvi odstavek 2. člena ZIRD in prvi odstavek 157. člena ZZZDR.

⁸⁴ Sestavljajo ga centri za socialno delo Gornja Radgona, Lenart, Lendava, Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Ormož, Pesnica, Ptuj, Ruše in Slovenska Bistrica.

Tabela 15: Izplačilo oskrbnine in plačilo dela za otroke v rejništvu v pristojnosti centra Lendava

Mesec	Leto 2009		Leto 2010		Indeks 2010/2009	
	Število otrok	Znesek v evrih	Število otrok	Znesek v evrih	(6)=(4)/(2)*100	(7)=(5)/(3)*100
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Januar	25	11.774	27	13.090	108	111
Februar	26	12.683	28	14.095	108	111
Marec	27	12.806	28	13.593	104	106
April	27	12.822	28	13.593	104	106
Maj	27	12.822	27	13.090	100	102
Junij	27	12.665	27	12.956	100	102
Julij	25	11.688	28	13.666	112	117
Avgust	28	13.834	28	13.348	100	97
September	29	14.712	27	13.417	93	91
Oktober	28	13.526	27	13.112	96	97
November	27	13.191	27	13.420	100	102
December	27	13.023	26	12.739	96	98
Skupaj	27	155.546	27	160.119	100	103

Vir: podatki iz računalniškega programa IS-CSD.

Iz državnega proračuna je bila v letu 2009 izplačana oskrbnina v znesku 155.546 evrov, kar znaša v povprečju 480 evrov mesečno na otroka v rejništvu. V letu 2010 je izplačana oskrbnina na otroka v povprečju znašala 494 evrov, kar je za 2,9 odstotka več kot leto poprej. V obeh letih je center Lendava izplačal za 3,6 oziroma za 2,6 odstotka nižjo povprečno oskrbnino na otroka, kot je bila izplačana v Republiki Sloveniji.

Socialna inšpekcija je v letu 2006 opravila redni inšpekcijski nadzor, v katerem pa za področje rejništva ni ugotovila nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki bi bistveno vplivale na izvajanje storitev, zakonitost poslovanja, strokovnost dela, zagotavljanje pravic uporabnikov ali na predpisano kakovost storitev, vodenje postopkov ali na uveljavljanje pravic uporabnikov. Kljub temu pa je vodstvu centra Lendava naročila, da uvede notranjo kontrolo nad izvajanjem strokovno upravnih nalog s področja rejništva. Center Lendava je zato že leta 2006 uvedel temeljitejšo notranjo kontrolo na področju rejništva.

4.4.1 Rejniki, ki so v letih 2009 in 2010 pridobili dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letu 2009 sta na področju centra Lendava pridobili dovoljenje dve rejnici, h katerima so bili v letih 2009 in 2010 nameščeni trije otroci. Ena rejnica je bila sorodnica nameščenega otroka, en otrok je prišel s področja drugega centra. Rejnici sta v letih 2009 in 2010 prejemale rejnino:

- z zvišano oskrbnino in zvišanim plačilom dela za 50 odstotkov zaradi namestitve in zelo povečanega obsega dela z otrokom,
- brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za dva otroka.

V letu 2010 sta pridobili dovoljenje dve rejnici. Ena rejnica v letu 2010 ni imela nameščenih otrok. Ena rejnica je bila sorodnica otroka, ki je bil s področja drugega centra. Rejnica je prejemale rejnino z zvišano oskrbnino za obdobje dveh mesecev zaradi povečanih stroškov za izobraževanje. Center Lendava je upošteval plačilo dela rejnici pri določanju višine denarne socialne pomoči, ki jo je prejemal njen mož.

4.4.2 Rejniki, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti

V letih 2009 in 2010 je prenehalo dovoljenje trem rejnikom. Vsi so izpolnjevali pogoje za pridobitev dovoljenja, udeleževali so se tudi dodatnega usposabljanja, ki ga izvaja skupnost centrov.

V letu 2009 je odjavil izvajanje rejniške dejavnosti en rejnik, ki je imel v rejništvu otroka, ki je bil njegov sorodnik. Za otroka, ki je bil s področja drugega centra, je rejnik prejemal rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela. Rejnik je prejemal denarno socialno pomoč, center Lendava je to upošteval pri določanju višine socialne pomoči.

V letu 2010 je prenehalo dovoljenje dvema rejnicama, ker sta odjavili izvajanje rejniške dejavnosti. V letih 2009 in 2010 sta imeli tri otroke v rejništvu, obe sta bili njihovi sorodnici. Vsi otroci so bili s področja centra Lendava. Rejnici sta za njih v letih 2009 in 2010 prejemale rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela.

4.4.3 Otroci, ki jih je center Lendava v letih 2009 in 2010 namestil v rejniško družino

V letu 2009 je center Lendava namestil sedem otrok v pet rejniških družin, od tega enega k sorodnikom. Dva otroka sta bila nameščena izven območja centra Lendava. Razlogi za namestitve v rejniško družino so bili nesposobnost enega oziroma obeh staršev skrbeti za otroka, čezmerno uživanje alkohola enega ali obeh staršev, neustrezne socialne in družinske razmere ter zapustitev otroka – otroka je zapustil eden od staršev ali oba starša.

Center je v rejniških pogodbah določil:

- zvišano oskrbnino za dva otroke zaradi drugih posebnih obravnav in zdravja otroka;
- rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela za pet otrok.

V letu 2010 je bil v rejniško družino nameščen en otrok zaradi nesposobnosti enega oziroma obeh staršev, da skrbita za otroke. Rejnica je zanj prejela rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela.

Center Lendava je o predlogih rejnikov za zvišanje oskrbnine naredil zapisnik, izjavam rejnikov so bile priložene listine, ki upravičujejo zvišanje oskrbnine do določene višine rejnine za prihodnje obdobje oziroma so izkazovale izredne izdatke.

4.4.4 Otroci, ki jim je v letih 2009 in 2010 prenehalo rejništvo

V letu 2009 je prenehalo rejništvo štirim otrokom, ki so bili namešчени v tri rejniške družine. Trije so bili namešчени pri dveh sorodnikih. Vsi otroci so bili namešчени v rejniške družine na področju centra Lendava. Razlogi za prenehanje rejništva so bili vrnitev v matično družino in zaključek šolanja. Center Lendava je v rejniških pogodbah za vse otroke določil rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela.

V letu 2010 je prenehalo rejništvo dvema otrokoma, ki sta bila nameščena pri sorodnikih na področju centra Lendava. Obema je rejništvo prenehalo, ker po polnoletnosti nista nadaljevala šolanja. Center Lendava je za oba otroke določil rejnino brez zvišanja oziroma znižanja oskrbnine in plačila dela.

Center Lendava je pri določanju rejnine za otroke, katerih rejništvo je prenehalo v letih 2009, ravnal v nasprotju s predpisi:

4.4.4.a Za tri otroke je bila določena preživnina, ki je bila višja od zneska znižanja oskrbnine. Center Lendava ni ugotavljal, kako vpliva določena preživnina na višino rejnine, in tudi ni izkazal ravnanja v skladu s splošnim pooblastilom 119. člena ZZZDR, da varuje koristi otroka ob neplačevanju preživnine oziroma urejanja preživnine po drugem roditelju. Če bi center Lendava v skladu z določbami 31. člena pravilnika znižal oskrbnino za otroke, ki so imeli določeno preživnino, bi bilo v letu 2009 porabljenih za 1.381 evrov manj proračunskih sredstev.

Pojasnilo centra Lendava

V letu 2011 je center Lendava pričel urejati preživnine za otroke v rejništvu, za katere obstaja možnost, da jih bodo plačevali njihovi starši.

5. MNENJE

Revidirali smo učinkovitost in uspešnost Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pri izvajanju rejništva ter pravilnost izvajanja nalog rejništva na štirih centrih za socialno delo – Centru za socialno delo Celje, Centru za socialno delo Maribor, Centru za socialno delo Domžale in Centru za socialno delo Lendava v letih 2009 in 2010.

5.1 Mnenje o učinkovitosti in uspešnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je v proračunih Republike Slovenije za leti 2009 in 2010 zagotovilo sredstva za rejništvo v skupnem znesku 14.959.289 evrov, kar je predstavljalo približno odstotek vseh sredstev, namenjenih za varstvo otrok in družine, in je zadoščalo za plačilo oskrbnin in plačilo rejnikom. V letu 2010 je bilo v izvajanju rejniške dejavnosti vključenih povprečno mesečno 1.153 otrok, povprečna mesečna rejnina pa je znašala 506 evrov. Rejnicam in rejnikom, ki so opravljali rejništvo kot edini poklic, so bili plačani prispevki za socialno varnost.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je načrtovalo uresničitev ciljev, kot so "otrokom v rejništvu omogočiti zdravo rast, izobraževanje, skladen osebni razvoj, usposobitev za samostojno življenje, v čim krajšem času odprava razlogov, zaradi katerih je otrok nameščen v rejniško družino, ter nemoteno izplačevanje prejemkov iz naslova rejništva." Navedeni cilji niso natančno določeni in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ni spremljalo glavnih kazalcev, ki si jih je določilo za merjenje uspešnosti rejništva – zagotavljanje optimalnega gmotnega in socialnega položaja rejnikov in rejniških družin, preprečevanje socialne izključenosti otrok v rejništvu, število izvedenih izobraževanj za rejnike in strokovne delavce centrov za socialno delo in povprečno trajanje rejniških razmerij –, saj ni izdelalo nobenih podrobnih poročil ali analiz, v katerih bi ugotavljajo, kako uspešno je bilo pri izvajanju ciljev rejništva. Menimo, da Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ne upošteva dovolj usmeritev kvalitetnega poročanja, saj poročilo ni predstavljeno v jasni in organizirani obliki, ki bi omogočila pridobiti bistvene informacije o programu, njegovih ciljih in njihovi izvršitvi. Pri tem je temeljna težava v slabem in pomanjkljivem načrtovanju, zato poročanje ne more biti osredotočeno na dosežke, ni primerljivosti z načrtovanimi aktivnostmi in ne primerjav dosežkov v različnih časovnih obdobjih. Poročanje je v obrazložitvah zaključnega računa preveč osredotočeno na stroškovni vidik, ki ni nepomemben, ni pa povezan z nalogami, ki so bile opravljene, zato samo tovrstne informacije za javnost ne morejo biti zadostne.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve kot predlagatelj predpisov, nosilec politik, pobudnik ter koordinator uvedbe različnih sprememb ter izboljšav skupaj s centri za socialno delo, bi morale spodbujati in koordinirati uvedbo, razvoj ter implementacijo novih politik, programov ter ukrepov na področju

rejništva. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v preteklosti ni namenilo dovolj pozornosti poenotenju praks pri izvajanju rejništva in tako ni zagotovilo enake obravnave vsem otrokom v rejništvu in rejnikom. Šele v letu 2011 je pričelo s pripravo strokovnih smernic na področju rejništva.

Nadzor nad delom centrov za socialno delo izvaja socialna inšpekcija, ki deluje v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo. Nadzoruje primernost uporabljenih metod dela in kakovosti storitev ter drugih nalog, s katerimi se preprečujejo ali odpravljajo socialne stiske in težave upravičencev, preverja izvajanje materialnih predpisov ter ugotavlja kakovost izvajanja javnih pooblastil. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve zagotavlja sredstva za rejništvo v proračunu in poroča o porabljenih sredstvih v zaključnem računu proračuna, zato menimo, da bi moralo poostriži nadzor nad delom socialnih centrov, ki se nanaša na obračun in izplačilo transferov, namenjenih izvajanju rejništva. Predvsem je treba odpraviti nepravilnosti zaradi neusklajenih podatkov o prejemkih posameznega upravičenca, ki vplivajo na porabo proračunskih sredstev za rejništvo.

5.2 Mnenje o pravilnosti izvajanja nalog rejništva v Centru za socialno delo Celje

Revidirali smo pravilnost izvajanja nalog rejništva v *Centru za socialno delo Celje* v letih 2009 in 2010.

Mnenje s pridržkom

Ugotovili smo, da Center za socialno delo Celje v letih 2009 in 2010 ni posloval v skladu s predpisi v naslednjih primerih:

- v dveh primerih pri določanju rejnine ni upošteval družinske pokojnine oziroma preživnine, ki sta jo prejela otroka, in ni znižal oskrbnine v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, zaradi česar je bilo porabljenih za 162 evrov preveč proračunskih sredstev – točki 4.1.3.a in 4.1.4.a;
- v enem primeru je v nasprotju s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti določil rejnino z zvišano oskrbnino zaradi izrednih izdatkov, povezanih z izobraževalnim procesom, kljub temu da je otrok v rejništvu prejemal štipendijo – točka 4.1.3.b;
- šele decembra 2009 je obvestil Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije, da je bil otrok od junija tistega leta v rejništvu, mati pa je zato zanj neupravičeno prejela nadomestilo preživnine – točka 4.1.3.c;
- v enem primeru je obračunal rejnino po prenehanju rejniške pogodbe in zato porabil za 409 evrov preveč proračunskih sredstev – točka 4.1.4.b;
- v enem primeru je v nasprotju z Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih oddal v rejništvo odraslo osebo in zato v letih 2009 in 2010 porabil 6.591 evrov iz sredstev za rejnino namesto iz drugih virov – točka 4.1.4.c.

Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, menimo, da je Center za socialno delo Celje v letih 2009 in 2010 na področju rejništva v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi in usmeritvami.

5.3 Mnenje o pravilnosti izvajanja nalog rejništva v Centru za socialno delo Maribor

Revidirali smo pravilnost izvajanja nalog rejništva v *Centru za socialno delo Maribor* v letih 2009 in 2010.

Negativno mnenje

Ugotovili smo, da Center za socialno delo Maribor v letih 2009 in 2010 ni posloval v skladu s predpisi v naslednjih primerih:

- v dveh primerih pri določanju rejnine ni upošteval družinske pokojnine, ki sta jo prejemale otroka, in ni znižal oskrbnine v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, zaradi česar je bilo porabljenih za 1.858 evrov preveč proračunskih sredstev – točki 4.2.3.a in 4.2.4.a;
- preživnina, določena 14 otrokom, je bila višja od zneska znižanja oskrbnine; Center za socialno delo Maribor ni ugotavljal, kako vpliva določena preživnina na višino rejnine, in tudi ni izkazal ravnanja ob neplačevanju preživnine oziroma urejanja preživnine po drugem roditelju; ravnanje Centra za socialno delo Maribor ni bilo v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, zato je bilo v letih 2009 in 2010 porabljenih za 5.518 evrov preveč proračunskih sredstev; namesto znižanja rejnine je Center za socialno delo Maribor v desetih primerih za otroke, ki jih je v rejništvo namestil v letih 2009 in 2010, določil celo zvišano oskrbnino – točki 4.2.3.b in 4.2.4.b;
- v 18 primerih je v nasprotju z Zakonom o izvajanju rejniške dejavnosti obračunal rejnino po prenehanju rejniške pogodbe, zaradi česar je bilo porabljenih za 6.297 evrov preveč proračunskih sredstev – točke 4.2.2.a, 4.2.3.c in 4.2.4.c;
- za pet otrok, ki so bili nameščeni v rejniške družine v letih 2009 in 2010, za katere je določil rejnino, je nadomestilo preživnine plačeval Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije, čeprav po Zakonu o Javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije nadomestilo preživnine otroku, ki je oddan v rejništvo, ne pripada – točka 4.2.3.d;
- v dveh primerih je obračunal rejnino v nasprotju z rejniško pogodbo; eni rejnici je obračunal za 201 evrov preveč rejnine, drugi rejnici za 201 evrov premalo rejnine – točka 4.2.4.d;
- v nasprotju z Zakonom o izvajanju rejniške dejavnosti rejniku ni obračunal sorazmernega dela rejnine za mesec, v katerem je namestil otroka v rejniško družino; rejniku je obračunal za 131 evrov premalo rejnine – točka 4.2.4.e.

Menimo, da je bilo izvajanje rejništva v Centru za socialno delo Maribor zaradi ugotovljenih nepravilnosti, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, v pomembnem neskladju s predpisi in usmeritvami.

5.4 Mnenje o pravilnosti izvajanja nalog rejništva v Centru za socialno delo Domžale

Revidirali smo pravilnost izvajanja nalog rejništva v *Centru za socialno delo Domžale* v letih 2009 in 2010.

Negativno mnenje

Ugotovili smo, da Center za socialno delo Domžale v letih 2009 in 2010 ni posloval v skladu s predpisi v naslednjih primerih:

- v osmih primerih je rejnikom v nasprotju z Zakonom o izvajanju rejniške dejavnosti obračunal rejnino po prenehanju rejniške pogodbe in zato porabil za 2.147 evrov preveč proračunskih sredstev – točki 4.3.2.a in 4.3.4.a;
- v enem primeru je v nasprotju s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti določil rejnino z zvišano oskrbnino, ni pa izkazal izrednih izdatkov, povezanih z izobraževalnim procesom – točka 4.3.2.b;
- v enem primeru pri določanju rejnine ni upošteval preživnine, ki jo je prejemal otrok, in ni v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti znižal oskrbnine, zato je bilo porabljenih za 675 evrov preveč proračunskih sredstev – točka 4.3.3.a;
- za dva otroke je določil rejnino z zvišano oskrbnino in zvišanim plačilom dela, istočasno pa je ob namestitvi v rejniško družino dodelil izredno denarno pomoč v skupnem znesku 459 evrov, ni pa izkazal izrednih izdatkov za otroke ob zvišanju oskrbnine, ter zato izplačal za 576 evrov preveč rejnine – točka 4.3.3.b;
- v enem primeru rejnine ni obračunal v skladu z rejniško pogodbo in rejnici obračunal za 121 evrov preveč rejnine – točka 4.3.4.b;
- v enem primeru je sklenil rejniško pogodbo za otroka kljub temu, da ta ni bil nameščen v rejniško družino oziroma je ostal v matični družini, kar je v nasprotju z Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ter zato v letih 2009 in 2010 neupravičeno porabil za 11.941 evrov proračunskih sredstev – točka 4.3.4.c.

Menimo, da je bilo izvajanje rejništva v Centru za socialno delo Domžale v letih 2009 in 2010 zaradi ugotovljenih nepravilnosti, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, v pomembnem neskladju s predpisi in usmeritvami.

5.5 Mnenje o pravilnosti izvajanja nalog rejništva v Centru za socialno delo Lendava

Revidirali smo pravilnost izvajanja nalog rejništva v *Centru za socialno delo Lendava* v letih 2009 in 2010.

Pozitivno mnenje

Po našem mnenju je Center za socialno delo Lendava v letih 2009 in 2010 na področju rejništva v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi in usmeritvami.

6. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Center za socialno delo Celje, Center za socialno delo Maribor in Center za socialno delo Domžale morajo v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nepravilnosti v poslovanju, ki so bile ugotovljene z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Center za socialno delo Celje mora v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti:

- pri določanju rejnine mora upoštevati družinsko preživnino, ki jo prejema otrok, in znižati oskrbnino v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – točka 4.1.3.a;
- določiti rejnino v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – točka 4.1.3.b.

Poleg tega mora center za vse otroke preveriti pravilnost višine rejin in njihovo skladnost z rejniškimi pogodbami ter s sklepi komisij za določitev znižanega normativa in zvišanega plačila dela

Center za socialno delo Maribor mora v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti:

- pri določanju rejnine mora upoštevati družinsko pokojnino oziroma preživnino, ki jo prejemajo otroci, in znižati oskrbnino v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – točki 4.2.3.a in 4.2.3.b;
- obvestiti mora Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije, da so otroci v rejništvu, in tako preprečiti neupravičeno prejemanje nadomestila preživnine – točka 4.2.3.d.

Poleg tega mora center za vse otroke preveriti pravilnost višine rejin in njihovo skladnost z rejniškimi pogodbami ter sklepi komisij za določitev znižanega normativa in zvišanega plačila dela.

Center za socialno delo Domžale mora v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti:

- pri določanju rejnine mora upoštevati preživnino, ki jo prejema otrok, in znižati oskrbnino v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – točka 4.3.3.a;
- preveriti upravičenost zvišanja oskrbnine v skladu s Pravilnikom o pogojih in postopkih za izvajanje Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti – točka 4.3.3.b.

Poleg tega mora center za vse otroke preveriti pravilnost višine rejin in njihovo skladnost z rejniškimi pogodbami ter sklepi komisij za določitev znižanega normativa in zvišanega plačila dela

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja⁸⁵. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Center za socialno delo Celje, Center za socialno delo Maribor ali Center za socialno delo Domžale krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

⁸⁵ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

7. PRIPOROČILA

Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve priporočamo, naj:

- nadaljuje s pripravo konkretne vizije, strategije, politike z merljivimi cilji na področju rejništva ter postavi take sistemske programe in ukrepe, ki vodijo k realizaciji postavljenih merljivih ciljev; pri tem naj uporabi podatke, ki jih že ima v okviru obstoječega informacijskega sistema;
- nadaljuje s prizadevanji za boljše sodelovanje s centri za socialno delo ter drugimi institucijami za doseg večje učinkovitosti in usklajenosti delovanja na področju rejništva v državi;
- prouči in dopolni informacijski sistem za zajemanje, uporabo in analiziranje podatkov in informacij, ki se nanašajo na status rejništva, in poskrbi za boljšo koordinacijo sistema socialnih transferov;
- sproti proučuje in analizira podatke o rejništvu, ki jih zagotavlja informacijski sistem, in na tej podlagi predlaga ukrepe za večjo učinkovitost na področju rejništva;
- nadaljuje s pripravo sprememb in dopolnitev obstoječih pravnih podlag, ki urejajo rejništvo, in predlaga potrebne spremembe in/ali dopolnitve tako, da bo rejništvo na normativni ravni urejeno tako, da ne bo dopuščalo različnih praks v centrih za socialno delo (pri nameščanju otrok v rejniško družino, pri določanju rejnin);
- pri predlogu sprememb pri določanju rejnin (oskrbnine in plačila dela) prouči, kako bi se določila rejnina, kjer bodo upoštewane starost in potrebe otroka v rejništvu, vključenost v vrtec ali dijaški dom, število otrok v rejništvu in podobno;
- prouči združljivost dodatka za nego otroka po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih in zvišanje oskrbnine zaradi izrednih izdatkov za potrebe otroka, povezanih z zdravjem (pogosti obiski pri specialistih, zdravljenje, povezano s stroški, ortopedski pripomočki);
- nadaljuje z aktivnostmi za izboljšanje programa usposabljanja kandidatov za rejnika, zlasti rejnikov, ki delajo z otroki s posebnimi potrebami;
- vzpostavi ustrezen sistem merjenja uspešnosti izvajanja nalog rejništva v centrih za socialno delo in zagotovi, da bodo metode ugotavljanja uspešnosti na področju rejništva jasne in primerljive;
- okrepi nadzor nad delom centrov za socialno delo, predvsem v delu, kako uspešni so ti centri pri zagotavljanju otroku primerne rejniške družine, pri odpravi razlogov za namestitev v rejniško družino, pri izvajanju individualnih načrtov, pri določanju rejnine in znižanega normativa ter pri usposobitvi otrok za samostojno življenje ter delo.

Centru za socialno delo Celje, Centru za socialno delo Maribor, Centru za socialno delo Domžale in Centru za socialno delo Lendava priporočamo, naj:

- proučijo primernost organizacije poslovanja v delih, ki se nanaša na rejništvo;
- načrtujejo ter evidentirajo, spremljajo in analizirajo izbrane kazalnike, s katerimi bodo ocenjevali uspešnost na področju rejništva;
- vzpostavijo notranje kontrole za procese in aktivnosti na področju izvajanja nalog rejništva in zagotovijo dostop do vseh podatkov in informacij, ki jih strokovni delavci potrebujejo pri opravljanju svojih nalog.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali pred drugimi državnimi organi.

Številka: 320-1/2011/79
Ljubljana, 19. aprila 2012

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, priporočeno;
2. Centru za socialno delo Celje, priporočeno s povratnico;
3. Centru za socialno delo Maribor, priporočeno s povratnico;
4. Centru za socialno delo Domžale, priporočeno s povratnico;
5. Centru za socialno delo Lendava, priporočeno;
6. dr. Ivanu Svetliku, priporočeno;
7. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
8. arhivu, tu.

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96

